

***Sprawozdanie Zarządu z działalności
Nordea Bank Polska S.A.
za rok 2008***

Spis treści:

Tytuł	Str.
A. CZĘŚĆ OGÓLNA	4
1. Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych	4
2. Opis podstawowych czynników mających wpływ na wyniki i działalność Banku	7
3. Opis istotnych czynników ryzyka i zagrożeń, z określeniem, w jakim stopniu emitent jest na nie narażony.....	7
4. Charakterystyka aktywów i pasywów, opis głównych pozycji bilansu oraz komentarz do rachunku wyników Nordea Bank Polska S.A.....	8
B. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA	12
1. Analiza podstawowych produktów i usług	12
2. Informacje o głównych umowach znaczących dla działalności gospodarczej Nordea Bank Polska S.A., w tym umowach zawartych pomiędzy akcjonariuszami oraz umowach ubezpieczenia, współpracy lub kooperacji	17
3. Informacje o zmianach w powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych Nordea Bank Polska S.A. z innymi podmiotami, charakterystyka jednostek z Grupy Kapitałowej Banku oraz kierunki jej rozwoju.....	18
4. Inwestycje krajowe i zagraniczne, w tym inwestycje kapitałowe dokonane w ramach Grupy Kapitałowej	18
5. Opis transakcji z podmiotami powiązаныmi	18
6. Opis wykorzystania przez emitenta wpływów z emisji papierów wartościowych	22
7. Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników	22
8. Zarządzanie zasobami finansowymi emitenta, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań	22
9. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków, z uwzględnieniem możliwych zmian w strukturze finansowania tej działalności.....	23
10. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju emitenta oraz opis perspektyw rozwoju działalności emitenta co najmniej do końca trwającego roku obrotowego, z uwzględnieniem elementów strategii rynkowej przez niego wypracowanej	23
11. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania spółką emitenta i jego grupą kapitałową	28
12. Zmiany w składzie osób zarządzających i nadzorujących emitenta oraz zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i ich uprawnienia, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji.....	28
13. Umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie	29
14. Informacje o łącznej liczbie i wartości nominalnej wszystkich akcji emitenta oraz akcji i udziałów w jednostkach grupy kapitałowej emitenta, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących (dla każdej osoby oddzielnie)	29
15. Informacje o łącznej wartości wynagrodzeń, nagród i świadczeń dodatkowych, wypłaconych lub należnych, odrębnie dla osób zarządzających i nadzorujących emitenta w przedsiębiorstwie emitenta, oraz oddzielnie z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych	30

16.	Informacje o akcjonariuszach posiadających bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Banku	32
17.	Informacje o znanych emitentowi umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy	32
18.	Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do emitenta, wraz z opisem tych uprawnień	32
19.	Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta oraz wszelkich ograniczeń w zakresie wykonywania prawa głosu przypadających na akcje emitenta.....	33
20.	Informacje o źródłach finansowania działalności operacyjnej banku, z wyszczególnieniem udziału poszczególnych czynności bankowych w finansowaniu działalności banku ogółem, z uwzględnieniem struktury terytorialnej.....	33
21.	Informacje o liczbie i wartości wystawionych przez Bank tytułów egzekucyjnych i wartości zabezpieczeń, ustanowionych na rachunkach lub majątku kredytobiorców	34
22.	Informacje o istotnych umowach pomiędzy Bankiem a bankiem centralnym lub organami nadzoru	34
23.	Informacje o zaciągniętych kredytach, umowach pożyczki, poręczeń, gwarancji, nie dotyczących działalności operacyjnej Banku, oraz o wszelkich zobowiązaniach umownych wynikających z emitowanych dłużnych papierów wartościowych lub instrumentów finansowych, umowach o subemisję, gwarancjach udzielonych podmiotom zależnym	34
24.	Opis współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi	36
25.	Określenie przeciętnej podstawowej stopy procentowej stosowanej w Banku dla depozytów i kredytów w poszczególnych kwartałach 2008 r.	36
26.	Struktura geograficzna i sektorowa posiadanych depozytów	37
27.	Zarządzanie ryzykiem finansowym oraz struktura portfela kredytowego	38
28.	Istotne zdarzenia mające miejsce w okresie sprawozdawczym	53
29.	Oświadczenia Zarządu	53
30.	Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	54

A. CZĘŚĆ OGÓLNA

Nordea Bank Polska Spółka Akcyjna jest bankiem komercyjnym mającym siedzibę w Polsce. Zarejestrowanie działalności Banku przez Sąd nastąpiło w dniu 21 listopada 1991 r., zaś akcje Banku notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych od września 1996 r. Bank jest zarejestrowany w Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (numer rejestru: KRS 0000021828).

Bank prowadzi uniwersalną obsługę bankową wszelkich podmiotów, zarówno prowadzących jak i nie prowadzących działalności gospodarczej oraz osób fizycznych. Podstawowy przedmiot działalności Nordea Bank Polska S.A. z siedzibą w Gdyni według Polskiej Klasyfikacji Działalności jest opisany w Rozdziale II Statutu Banku.

Poniżej zaprezentowane są informacje na temat działalności Nordea Bank Polska S.A. oraz istotne zdarzenia mające wpływ na tę działalność w ciągu roku obrotowego 2008.

1. Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych

Wynik finansowy

Analiza wyników finansowych Nordea Bank Polska S.A. osiągniętych w roku 2008 r. w porównaniu z analogicznymi danymi osiągniętymi w 2007 r. wskazuje na istotne zwiększenie zysku i poprawę rentowności:

	I-XII 2008	I-XII 2007	Zmiana
Przychody operacyjne ogółem	487,1	328,4	+48,3%
Koszty operacyjne ogółem	-307,8	-234,0	+31,5%
Wynik operacyjny	179,3	94,4	+90,0%
Zysk przed opodatkowaniem	177,2	90,5	+95,7%
Podatek dochodowy	-40,8	-20,0	+104,0%
Zysk za okres	136,4	70,5	+93,4%

W ciągu 2008 r. Bank osiągnął zysk netto w kwocie 136,4 mln zł – wyższej o 93,4% od wyniku uzyskanego w analogicznym okresie 2007 r. (70,5 mln zł). Rezultat ten jest efektem znacznego zwiększenia skali działalności Banku, na co wskazuje uzyskany wzrost wolumenu należności od klientów o ponad 58%, zaś akcji depozytowej o 32%. Jest to dynamika znacznie przewyższająca wskaźniki wzrostu dla całego sektora bankowego (odpowiednio 36% i 21%, porównując dane na koniec 2008 r. z danymi z końca 2007 r.). Wzrost wolumenów biznesowych przyczynił się przede wszystkim do istotnego zwiększenia wyniku odsetkowego netto oraz wyniku wyceny instrumentów finansowych wg wartości godziwej i rewaluacji, będącego efektem rosnącej skali bieżących i terminowych operacji wymiany walut. Relatywnie mniejsza była natomiast w analizowanym okresie rola prowizji oraz pozostałych przychodów operacyjnych.

Przychody operacyjne

Przychody operacyjne ogółem osiągnęły w ciągu 2008 r. kwotę 487,1 mln zł, wyższą o 48,3% od analogicznej wielkości za rok 2007. Główne składniki przychodów zmieniały się jednak nierównomiernie:

- **wynik odsetkowy netto** w kwocie 300,1 mln zł jest wyższy o 71% od uzyskanego w roku ubiegłym, przy czym przychody odsetkowe wzrosły o 78,3%, zaś koszty odsetkowe o 83,6%. Jest to jednocześnie rezultat znaczącego wzrostu skali biznesu oraz efekt intensywnej kampanii pozyskiwania depozytów klientów indywidualnych w ostatnim kwartale 2008 r. Walka o depozyty klientów spowodowała znaczny wzrost średniego nominalnego oprocentowania depozytów terminowych złotych o 0,74 punktu procentowego tylko w ciągu ostatniego kwartału 2008 r. (w porównaniu do końca 2007 r. był to wzrost o 2,03 punktu procentowego) pomimo dwukrotnej obniżki podstawowych stóp procentowych przez RPP - łącznie o 100 punktów bazowych. Natomiast średnie nominalne oprocentowanie kredytów w IV kwartale ub.r. obniżyło się 0,45 punktu procentowego. Bezwładność mechanizmów indeksacji oprocentowania kredytów

spowodowała, że obniżki podstawowych stóp procentowych jeszcze nie wywarły w tym wypadku znaczącego wpływu jako, że miały one miejsce na koniec listopada i grudnia;

- **wynik prowizyjny netto** w kwocie 56,5 mln zł jest niższy o 1,5% od kwoty osiągniętej w roku 2007, przy czym przychody z tytułu prowizji wzrosły o 8,7%, zaś koszty prowizyjne o 40,1%. Na wzrost przychodów wpłynęły w największym stopniu prowizje od dynamicznie rosnących kredytów hipotecznych i transakcji płatniczych. Natomiast wycofywanie się klientów z wpłat do funduszy inwestycyjnych pociągnęło za sobą obniżenie przychodów z tytułu pośrednictwa w sprzedaży jednostek tych funduszy. Z kolei po stronie kosztów dynamicznie wzrosły prowizje od płatności.
- **wynik wyceny instrumentów finansowych wg wartości godziwej i rewaluacji** osiągnął kwotę 118,4 mln zł, wyższą o 39,7% od uzyskanej w 2007 r. Przyczynił się do tego przede wszystkim wynik z pozycji wymiany (133,3 mln zł, z dynamiką 58,2%) oraz dodatni wynik z wyceny posiadanego portfela papierów wartościowych (+4,3 mln zł), podczas gdy na operacjach instrumentami pochodnymi Bank zanotował stratę wynoszącą 19,2 mln zł.

Koszty operacyjne

Koszty operacyjne ogółem ukształtowały się na poziomie 307,8 mln zł, tj. o 31,5% więcej, niż w roku 2007, a więc wzrosły wolniej, niż przychody. Analizując ich główne składniki, można zauważyć, że:

- **koszty osobowe** (134,7 mln zł) zwiększyły się o 32,7%, do czego w największym stopniu przyczynił się wzrost zatrudnienia związany z rozwojem sieci placówek banku i centralizacją czynności operacyjnych i kredytowych;
- **koszty administracyjne** (149,3 mln zł) okazały się wyższe o 34,8% od kosztów poniesionych w 2007 r., co jest efektem wspomnianego wcześniej rozwoju sieci placówek i związanego z tym kosztu wynajmu pomieszczeń, wyposażenia, szkoleń, podróży, marketingu czy też kosztów informatycznych;
- **koszty amortyzacji** środków trwałych (23,9 mln zł) są wyższe niż w roku 2007 ze względu na znaczący rozwój sieci placówek banku i związany z nim zakup nowych środków trwałych.

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

Pomiędzy grudniem 2007 r. a grudniem 2008 r. bezwzględna wartość kredytów z rozpoznaną utratą wartości obniżyła się ze 149,0 do 145,6 mln zł (bliższe dane – por. p. 27). Znaczącemu zmniejszeniu uległ też udział tych kredytów w wartości brutto portfela kredytowego (z 1,7% do 1,1%), ale wynika to w znacznej mierze z dynamicznego wzrostu całego portfela (por. poniżej omówienie zmian w zakresie aktywów). Trzeba jednak nadmienić, że pewnym syndromem pogarszania się sytuacji finansowej klientów w warunkach ogólnej recesji gospodarczej jest fakt znaczącego wzrostu kwoty kredytów przeterminowanych o nie więcej niż 3 miesiące: z 56,7 do 161,8 mln zł, czyli w ujęciu względnym wzrostu ich udziału z 0,65% do 1,18% wartości kredytów brutto. Saldo odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek (strata rzędu 2,1 mln zł) okazało się o 45% niższe w porównaniu z rokiem poprzednim (stratą w kwocie 3,8 mln zł).

Bilans

Suma aktywów Banku, stanowiąca dogodny miernik skali działalności, wzrosła w analizowanym okresie z poziomu 10,2 do 15,8 mld zł, czyli o 54%. W wartościach bezwzględnych największy wzrost osiągnęły należności od klientów (+5,0 mld zł) oraz dłużne papiery wartościowe (+0,6 mld zł). Natomiast najwyższą dynamiką charakteryzowały się dłużne papiery wartościowe (wzrost o 103,5%), a także rzeczowe środki trwałe (wzrost o 79,1%), rosnące w następstwie realizowanego projektu rozwoju sieci placówek. Po stronie pasywów obserwujemy znaczący wzrost zobowiązań wobec banków (+3,2 mld zł) oraz wobec klientów (+2,1 mld zł) służących sfinansowaniu dynamicznego wzrostu akcji kredytowej.

Zmiany zachodzące w wybranych najważniejszych składnikach bilansu przedstawia poniższe zestawienie:

Wybrane wielkości (mln zł)	31.12.2008	31.12.2007	Zmiana %
Suma bilansowa	15 764,1	10 239,4	+54,0%
Należności od klientów netto	13 676,1	8 635,8	+58,4%
Należności od banków	201,3	269,3	-25,3%
Zobowiązania wobec klientów ^{*)}	8 387,8	6 336,2	+32,4%
Zobowiązania wobec banków ^{**)}	6 075,3	2 852,5	+113,0%
Kapitał własny	923,6	850,3	+8,6%

^{*)} Włącznie ze zobowiązaniami z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

^{**)} Włącznie z pożyczką podporządkowaną

Portfel kredytowy

Wolumen brutto należności od klientów (z odsetkami, wraz z dłużnymi papierami komercyjnymi i obligacjami komunalnymi) wzrósł na przestrzeni roku 2008 o 57,6%, osiągając kwotę 13 749,7 mln zł. Należności w złotych wzrosły o 18,3%, zaś równowartość należności walutowych o 133%. Kursy wymiany złotego względem głównych walut, w których są udzielane kredyty (euro i frank szwajcarski) na dzień 31.12.2008 r. uległy znacznemu osłabieniu w porównaniu z obserwowanymi 12 miesięcy wcześniej. Tak więc rzeczywisty wzrost wolumenu udzielonych kredytów walutowych był niższy: przykładowo, kredyty brutto w CHF zwiększyły się o 126%, podczas gdy ich równowartość w złotych wzrosła o 192,5%, zaś w przypadku kredytów w EUR mamy do czynienia ze wzrostem o 17% a ich równowartości w złotych o 36%. W liczbach bezwzględnych należności w złotych zwiększyły się o 1,1 mld zł, zaś należności w walutach obcych o prawie 4 mld zł, na co złożył się wzrost należności w CHF o równowartość 3,6 mld zł zaś w EUR o równowartość 0,4 mld zł, przy minimalnym wzroście należności w pozostałych walutach. Szczególnie wysoka dynamika dotyczy kredytów hipotecznych i kredytów w rachunkach bieżących - zarówno klientów indywidualnych jak również podmiotów gospodarczych i jednostek sektora publicznego, oraz kredytów finansujących działalność leasingową.

Baza depozytowa

Wartość zobowiązań wobec klientów (depozyty i zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych) wraz z odsetkami na koniec 2008 r. osiągnęła poziom 8 388 mln zł i była o 32,4% wyższa niż rok wcześniej. W wartościach bezwzględnych na wzrost ten wpłynęły głównie depozyty klientów indywidualnych, które zwiększyły się o ponad 1 mld zł (+55,6%), a w mniejszym stopniu depozyty klientów korporacyjnych i sektora publicznego, powiększone odpowiednio o 992 i 36 mln zł (+23,7% i +11,3%). Należy wspomnieć, że znaczny wzrost wolumenu depozytów klientów indywidualnych obserwujemy w IV kwartale 2008 r., jako reakcję na zwiększające się oprocentowanie depozytów oraz na malejącą efektywność kapitałowych form oszczędzania (akcji spółek giełdowych i jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych).

Struktura walutowa depozytów klientów zmieniła się nieznacznie: udział depozytów złotych (z odsetkami) w łącznej kwocie zobowiązań wobec klientów wzrósł w analizowanym okresie z 83% do 88%. Depozyty złote wzrosły o 2 136 mln zł, zaś depozyty walutowe zmalały o równowartość 84 mln zł, na co wpłynęło przede wszystkim zmniejszenie wolumenu depozytów w EUR (o równowartość 62 mln zł) oraz w USD o równowartość 21 mln zł.

Ponieważ dynamika wzrostu wolumenu zobowiązań wobec klientów okazała się niższa od dynamiki aktywów, oprócz podwyższenia bazy kapitałowej niezbędne stało się także sięgnięcie po środki walutowe z Grupy Nordea. W efekcie udział depozytów klientów w sumie bilansowej obniżył się z 61,9% w grudniu 2007 r. do 53,2% w grudniu 2008 r., kosztem wzrostu udziału zobowiązań wobec banków, rosnącego z 26,2% do 37,1%.

2. Opis podstawowych czynników mających wpływ na wyniki i działalność Banku

Podstawowym czynnikiem decydującym o uzyskiwaniu przez Bank pomyślnych wyników finansowych jest dynamicznie rosnący wolumen sprzedaży produktów i usług. Jego bezpośrednim efektem jest wysoka dynamika przychodów operacyjnych z podstawowej działalności Banku, widoczna szczególnie w przypadku wyniku odsetkowego, i z pozycji wymiany, zaś w mniejszym stopniu wyniku prowizyjnego.

Zapewnieniu wzrostu wolumenów biznesowych sprzyja niewątpliwie realizowany aktualnie projekt rozwoju sieci placówek Banku i centralizacji procesów pomocniczych w zakresie operacji bankowych. Wiąże się on ze wzrostem zatrudnienia, za którym podążał wzrost kosztów osobowych, a także wzrost kosztów rzeczowych - znacznie wolniejszy, niż wynikałoby to z dynamiki skali działalności - przez co relacja koszty/przychody ulega systematycznej poprawie. Wydatnie przyczyniła się do tego skuteczna polityka oszczędności w zakresie wydatków administracyjnych, sprzedaż zbędnej powierzchni biurowej oraz rezygnacja z własnego parku samochodowego na rzecz leasingu.

W działalności detalicznej niewątpliwym obszarem sukcesów są konkurencyjne, nowoczesne produkty systematycznie dostosowywane do potrzeb klientów: kredyty hipoteczne, bankowość elektroniczna oraz karty płatnicze i kredytowe. Klienci korporacyjni znajdują natomiast w Banku oprócz tradycyjnych produktów kredytowych i depozytowych także sprawną realizację krajowych i zagranicznych transakcji płatniczych i zarządzanie przepływami gotówki.

3. Opis istotnych czynników ryzyka i zagrożeń, z określeniem, w jakim stopniu emitent jest na nie narażony

Działalność bankowa jest nieustannie narażona na różne rodzaje ryzyka m.in. na:

- zmiany sytuacji rynkowej w zakresie stóp procentowych, kursów walut i w mniejszym stopniu cen produktów lub usług (ryzyko rynkowe, przejawiające się poprzez ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe i ryzyko cenowe),
- niewypłacalność kontrahenta (ryzyko kredytowe),
- brak właściwej, bezpiecznej struktury finansowania (ryzyko płynności).

W przypadku depozytów klientów na ryzyko stopy procentowej narażone są wyłącznie depozyty o stałym oprocentowaniu – lokaty składane na okres 1, 3 lub 6 miesięcy, które jednak stanowią zaledwie 3% całego wolumenu (wg stanu na 31.12.2008 r.). Kolejne 41% portfela depozytów stanowią lokaty o oprocentowaniu negocjowanym indywidualnie, na poziomie zbieżnym z aktualną sytuacją rynkową – ze względu na ich krótkookresowy charakter, są one praktycznie wolne od ryzyka stopy procentowej. Pozostałe 56% depozytów charakteryzuje się oprocentowaniem zmiennym, ustalonym w drodze zarządzeń Prezesa Zarządu Banku (w tym: 15% - pozostałe depozyty terminowe, 41% - środki na rachunkach bieżących).

W przypadku kredytów narażenie na ryzyko stopy procentowej praktycznie nie występuje. Zdecydowana większość produktów kredytowych charakteryzuje się zastosowaniem indeksowego mechanizmu wyliczania oprocentowania na podstawie zindywidualizowanych formuł z negocjowaną marżą i wybranym wariantem jednej ze stóp rynkowych jako bazą lub w oparciu o stopę bazową Banku i ustaloną marżę. Stosowane jest też oprocentowanie zmienne, ustalone w drodze zarządzeń Prezesa Zarządu Banku.

Operacje na rynku międzybankowym, z racji krótkoterminowego charakteru, są w znacznie mniejszym stopniu narażone na ryzyko stopy procentowej.

Ze względu szeroką ofertę produktów kredytowych i depozytowych w walutach obcych, Bank jest zmuszony do ciągłego monitorowania ryzyka walutowego. Ryzyko to wynika z odmiennej struktury walutowej akcji kredytowej i depozytowej klientów Banku: należności w walutach obcych stanowią 51% należności ogółem, podczas gdy w przypadku zobowiązań jest to tylko udział 12-procentowy.

Domknięcie pozycji walutowej następuje poprzez operacje międzybankowe w ramach Grupy Nordea. Pozycja wynikająca z każdej znaczącej transakcji walutowej (o indywidualnie negocjowanych cenach) jest bezpośrednio zamykana przeciwstawną transakcją na rynku, co powoduje całkowitą eliminację ryzyka walutowego. Pozycja wynikająca z transakcji walutowych o niższych wartościach jest zamykana zbiorczo na koniec każdego dnia roboczego.

Strategia Banku zakłada unikanie zaangażowania w instrumenty finansowe rodzące ryzyko cenowe. Ewentualne ekspozycje na tego typu ryzyko mogą wynikać jedynie z działalności windykacyjnej – przejścia aktywów niewypłacalnych dłużników. Działalność ta ma charakter okresowy a jej skala nie jest znacząca.

Skala narażenia na ryzyko kredytowe, polityka kredytowa zmierzająca w kierunku zapewnienia odpowiedniej jakości portfela kredytowego, oraz charakterystyka jakościowa udzielonych kredytów są scharakteryzowane w części szczegółowej, pkt 27.

Struktura terminowa należności i zobowiązań klientów sprawia, że Bank jest narażony na ryzyko płynności. Mianowicie, zobowiązania wobec klientów Banku charakteryzują się wysokim udziałem depozytów krótkoterminowych: na dzień 31.12.2008 r. środki na rachunkach bieżących klientów stanowią 40% wolumenu depozytów, dalsze 49% wolumenu to depozyty terminowe wymagalne przed upływem 3 miesięcy. Natomiast należności od klientów mają w znacznej mierze charakter długoterminowy: jedynie 12% ich wolumenu zapada przed upływem 3 miesięcy, natomiast 75% w okresie dłuższym niż rok, z czego 49% w okresie powyżej 5 lat. Wynika to z faktu, że kredyty hipoteczne, finansujące potrzeby mieszkaniowe klientów, stanowią ponad 48% portfela kredytowego brutto, kredyty inwestycyjne udzielone podmiotom gospodarczym to kolejne 11%. W związku z tym dla uniknięcia problemów z płynnością utrzymuje się w Banku tzw. bufor płynności, w postaci łatwo zbywalnych bonów skarbowych.

W krótkim okresie ryzykiem płynności zarządza Departament Skarbu, zapewniający środki na bieżące finansowanie działalności Banku poprzez sterowanie buforem płynności, lokatami składanymi w bankach i środkami pożyczanymi z banków. W średnim i długim okresie ryzyko płynności jest monitorowane przez Departament Kontroli Kredytów i Ryzyka na podstawie analiz przewidywanych przepływów pieniężnych w czasie, badania zmian stanów źródeł finansowania, wykorzystania tych źródeł oraz koncentracji bazy depozytowej i jej stabilności. Bliższe informacje na ten temat znajdują się w części szczegółowej, pkt 27.

4. Charakterystyka aktywów i pasywów, opis głównych pozycji bilansu oraz komentarz do rachunku wyników Nordea Bank Polska S.A.

Bilans

W grudniu 2008 r. suma bilansowa Banku osiągnęła poziom 15 764,1 mln zł, czyli o 5 525 mln zł więcej, niż w analogicznym okresie roku poprzedniego (wzrost o 54%). Najwyższym przyrostem bezwzględny (o kwotę 5 040 mln zł) charakteryzują się kredyty i pożyczki udzielone klientom. Wyniknęło to głównie ze zwiększenia się wolumenu kredytów udzielonych klientom indywidualnym o kwotę 3,5 mld zł brutto (z czego 99,7% przypada na kredyty hipoteczne, których wolumen wzrósł o blisko 118%), jak również kredytów udzielonych podmiotom gospodarczym - o kwotę 1,4 mld zł brutto, tj. o 33,5%. Kredytowanie sektora publicznego wzrosło w tym samym czasie tylko o 135 mln zł (+9%). Ponad dwukrotnie (+103,5%) wzrosła wartość portfela papierów wartościowych (+607 mln zł), natomiast zmniejszyła się wartość należności od banków (spadek o 25,3%). Po stronie pasywów zauważalne jest podwojenie wolumenu zobowiązań wobec banków (przyrost o 3,2 mld zł), niezbędne w sytuacji, gdy wysoki wzrost wolumenu depozytów pozyskanych od klientów (+2,1 mld zł, tj. zwiększenie o 32,4%) okazał się niedostateczny dla sfinansowania wzrostu akcji kredytowej.

Kapitał własny Banku był na koniec 2008 r. wyższy o 8,6% w porównaniu z okresem sprzed roku. Złożyła się na to emisja akcji skierowana do miasta Gdynia (zwiększenie kapitału akcyjnego o 0,5 mln zł i kapitału zapasowego o 1,9 mln zł w kwietniu 2008 r. w zamian za aport w postaci działki gruntu, mającej służyć do rozbudowy powierzchni biurowej Centrali Banku). Dodatkowo w czerwcu 2008 r. kapitał rezerwowy został powiększony o całkowitą kwotę wyniku netto wypracowanego w 2007 r. (70,5 mln zł). Do wzmocnienia bazy kapitałowej z punktu widzenia wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego przyczynia się także znacząco zaciągnięta w roku 2007 pożyczka podporządkowana w kwocie 79 mln CHF (jej równowartość w złotych zwiększyła się na

przeźreni analizowanego okresu o blisko 30%, w wyniku osłabienia się polskiej waluty wobec szwajcarskiego franka mającego miejsce w IV kwartale 2008 r.).

Bilans Nordea Bank Polska S.A. na dzień 31.12.2008 r. (tys. zł)

AKTYWA	31.12.2008	31.12.2007	Zmiana %
Kasa i środki w banku centralnym	214 139	471 000	-54,5%
Aktywa finansowe desygnowane do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu	1 194 255	586 969	103,5%
Należności od banków	201 265	269 280	-25,3%
Należności od klientów	13 676 132	8 635 834	58,4%
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	69 277	12 239	466,0%
Wartości niematerialne	44 131	41 212	7,1%
Rzeczowe środki trwałe	136 795	76 380	79,1%
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	42 556	27 325	55,7%
Pozostałe aktywa	185 559	119 209	55,7%
AKTYWA OGÓŁEM	15 764 109	10 239 448	54,0%
PASYWA	31.12.2008	31.12.2007	Zmiana %
Zobowiązania wobec banków	5 853 468	2 681 226	118,3%
Zobowiązania wobec klientów	8 386 504	6 334 684	32,4%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 317	1 501	-12,3%
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	92 572	14 521	537,5%
Pozostałe zobowiązania	121 345	97 843	24,0%
Pasywa z tytułu podatku odroczonego	16 723	7 822	113,8%
Zobowiązania podporządkowane	221 873	171 303	29,5%
Rezerwy	10 324	9 703	6,4%
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	14 704 126	9 318 603	57,8%
Kapitał własny	923 563	850 313	8,6%
<i>Kapitał zakładowy</i>	227 594	227 089	0,2%
<i>Pozostałe kapitały</i>	695 969	623 224	11,7%
Zyski z lat ubiegłych i roku bieżącego	136 420	70 532	93,4%
KAPITAŁY WŁASNE RAZEM	1 059 983	920 845	15,1%
PASYWA OGÓŁEM	15 764 109	10 239 448	54,0%

Znaczny wzrost bieżącego wyniku finansowego, zmiany w kapitale własnym oraz nierównomierny wzrost poszczególnych składników należności i zobowiązań spowodował zmiany w strukturze bilansu. Udział należności od klientów w aktywach banku wynosi 86,8% (2,5 punktu procentowego mniej w porównaniu z końcem 2007 r.), portfel papierów wartościowych stanowi 7,6% sumy bilansowej (wzrost o 1,9 punktu procentowego), udział należności od banków obniżył się z 2,6% do 1,3% sumy bilansowej, środki płynne (gotówka, środki w banku centralnym) zmniejszyły swój udział w aktywach z 4,6% do 1,4%. Po stronie pasywów słabsza dynamika zobowiązań wobec klientów (w porównaniu z należnościami) spowodowała obniżenie się ich udziału w sumie bilansowej z 61,9% do 53,2%, kosztem wzrostu udziału zobowiązań wobec banków z 26,2% do 37,1%, a uwzględniając pożyczkę podporządkowaną, z 27,9% do 38,5%. Dynamika wzrostu zobowiązań wobec klientów i banków okazała się znacznie wyższa niż przyrost bazy kapitałowej co spowodowało spadek udziału kapitału własnego w sumie bilansowej z 9,0% na koniec 2007 r. do poziomu 6,7%.

Rachunek zysków i strat

W 2008 r. Nordea Bank Polska S.A. osiągnął zysk przed opodatkowaniem na poziomie 177,2 mln zł oraz zysk netto wynoszący 136,4 mln zł. W porównaniu z analogicznym okresem roku 2007 oznacza to wzrost odpowiednio o 95,7% i 93,4%, będący bezpośrednią konsekwencją wysokiej dynamiki sprzedaży produktów bankowych. Znalazła ona odzwierciedlenie we wzroście wolumenów biznesowych, przynosząc efekty w postaci znacząco większych przychodów operacyjnych. Jednocześnie oszczędna polityka w zakresie kosztów działania Banku spowodowała, że nawet w warunkach realizacji projektu rozbudowy sieci placówek, koszty operacyjne przyrastały wolniej, niż przychody.

Rachunek zysków i strat Nordea Bank Polska S.A. za okres 1.01–31.12.2008 r. (tys. zł)

	1.01-31.12.2008	1.01-31.12.2007	Zmiana %
PRZYCHODY OPERACYJNE			
Przychody odsetkowe	744 936	417 711	78,3%
Koszty odsetkowe	444 864	242 256	83,6%
Wynik odsetkowy netto	300 072	175 455	71,0%
Przychody prowizyjne	82 355	75 796	8,7%
Koszty prowizyjne	25 841	18 441	40,1%
Wynik prowizyjny netto	56 514	57 355	-1,5%
Wynik wyceny instrumentów finansowych wg wartości godziwej i rewaluacji	118 357	84 730	39,7%
Pozostałe przychody operacyjne	12 185	10 866	12,1%
Suma przychodów operacyjnych	487 128	328 406	48,3%
KOSZTY OPERACYJNE			
Koszty administracyjne	283 944	212 209	33,8%
- osobowe	134 663	101 481	32,7%
- pozostałe koszty administracyjne	149 281	110 728	34,8%
Amortyzacja	23 861	21 821	9,3%
Suma kosztów operacyjnych	307 805	234 030	31,5%
Wynik operacyjny brutto	179 323	94 376	90,0%
Utrata wartości kredytów i pożyczek	2 108	3 842	-45,1%
Zysk przed opodatkowaniem	177 215	90 534	95,7%
Podatek dochodowy	40 795	20 002	104,0%
Zysk za okres	136 420	70 532	93,4%

Przychody

Analizując wyniki finansowe osiągnięte w 2008 r. w porównaniu z rokiem poprzednim należy zauważyć pewne przesunięcia w strukturze przychodów. Mianowicie, w warunkach wzrostu rynkowych stóp procentowych (dwukrotna ich obniżka podjęta praktycznie w ostatnim miesiącu roku nie zdążyła przełożyć się na wyniki Banku za rok 2008 r.) znacząco wzrósł udział wyniku odsetkowego netto (z 53,4% do 61,6%) w sumie przychodów operacyjnych. Drugą pozycję stanowi wynik wyceny instrumentów finansowych wg wartości godziwej i rewaluacji, z aktualnym udziałem 24,3% (przed rokiem: 25,8%) – jego głównym składnikiem jest wynik uzyskany na transakcjach wymiany walutowej (bieżących i terminowych – wykonywanych na rynku pieniężnym, lub w związku z obsługą portfela kredytów walutowych) oraz na rewaluacji aktywów i pasywów. Wynik prowizyjny netto stanowi obecnie 11,6% przychodów operacyjnych (5,9 punktu procentowego niżej, w porównaniu z rokiem 2007). Na przychody prowizyjne składają się opłaty związane z realizacją transakcji płatniczych, których skala w porównaniu z rokiem ubiegłym wydatnie wzrosła, prowizje od udzielonych gwarancji i niektórych kredytów, oraz prowizje od pośrednictwa finansowego (sprzedaży jednostek funduszy inwestycyjnych i produktów bankassurance), których skala obniżyła się w ślad za powrotem klientów indywidualnych do tradycyjnych form oszczędzania w postaci depozytów bankowych. Natomiast po stronie kosztów w największym stopniu wzrosły prowizje od płatności

Koszty

Koszty operacyjne Banku (z uwzględnieniem amortyzacji) wyniosły 307,8 mln zł. W ich strukturze największy udział mają koszty administracyjne (48,5%) i koszty osobowe (43,7%), natomiast koszty amortyzacji stanowią zaledwie 7,8% łącznej kwoty kosztów operacyjnych.

Porównując tę strukturę z analogicznymi wielkościami dla roku 2007 zauważymy, iż udział kosztów osobowych pozostał praktycznie na niezmiennym poziomie; udział kosztów amortyzacji wzrósł o 1,6 punktu procentowego, zaś udział pozostałych wydatków administracyjnych zwiększył się o 1,2 punktu procentowego. Jest to spowodowane zwiększeniem kosztów wynajmu pomieszczeń biurowych i sprzętu, wydatków marketingowych oraz obsługi prawnej i doradztwa – a więc pozycji blisko związanych z realizowanym przedsięwzięciem rozwojowym. Koszty amortyzacji są tylko nieznacznie wyższe (+9,3%) niż przed rokiem, na co wpłynęła z jednej strony konsekwentna polityka redukcji zbędnych składników majątku trwałego (sprzedaż nieefektywnych lokalizacji, outsourcing środków transportu) istotnie zmniejszająca koszty amortyzacji, zaś z drugiej – nowo otwierane placówki powodowały stopniowy wzrost tych kosztów.

B. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

1. Analiza podstawowych produktów i usług

Nordea Bank Polska S.A. w swej działalności kredytowej i depozytowej oferuje szeroki zakres usług podmiotom gospodarczym, osobom prywatnym oraz jednostkom samorządu terytorialnego. Zgodnie z przyjętą strategią kompleksowej obsługi klienta, Bank oferuje również wszechstronną obsługę w zakresie prowadzenia rachunków bankowych.

Poniżej prezentujemy krótką charakterystykę oferowanych przez Bank produktów i usług.

1.1 Rachunki dla klientów indywidualnych

Podstawowym rachunkiem oszczędnościowo-rozliczeniowym w Banku jest rachunek NORDEA oraz Nordea Spektrum. Cechą charakterystyczną rachunków jest dostęp za pośrednictwem elektronicznych kanałów komunikacji. Dyspozycje na rachunku oraz jego otwarcie może odbyć się zarówno w tradycyjnym oddziale, jak i za pomocą drogi elektronicznej. Do rachunku dołączana jest bezpłatna pierwsza karta Visa Electron (ważna 2 lata). Wypłaty z rachunku Nordea w bankomatach Nordea, BZ WBK, e Card oraz dwie pierwsze w sieci bankomatów Euronet są bezpłatne.

Rachunek Nordea Spektrum charakteryzuje się bezpro wizyjnym dostępem do wszystkich bankomatów w Polsce oraz bezpłatnym prowadzeniem rachunku przy wymaganych miesięcznych wpływach. W ofercie znajdują się także rachunki NORDEA WALUTA, które mogą być prowadzone w następujących walutach: EUR, USD, SEK, NOK, DKK, GBP, CHF, CZK i JPY.

W ofercie dla klientów indywidualnych znajduje się też rachunek NORDEA PROGRES. Jest to rachunek oszczędnościowy prowadzony w złotych (PLN) lub w walutach (EUR, USD). Posiadacz rachunku może dysponować tym rachunkiem (dodatkowe wpłaty, wypłaty) poprzez składanie dyspozycji w oddziale banku, przez telefon i internet. Wysokie oprocentowanie rachunku sprawia, iż stanowi on atrakcyjną alternatywę dla tradycyjnych lokat terminowych.

Klienci Nordea Bank Polska S.A. mogą korzystać również z bezpiecznego podpisu elektronicznego, równoważnego podpisowi własnoręcznemu. Wdrożenie podpisu do systemu bankowości elektronicznej było możliwe dzięki współpracy Banku z Polską Wytwórnią Papierów Wartościowych S.A. jako partnerem technologicznym. Bezpieczny podpis elektroniczny jest alternatywną formą uwierzytelniania klienta i wykonywanych przez niego transakcji. Podpisu elektronicznego mogą używać zarówno klienci indywidualni, jak i klienci instytucjonalni korzystający z pakietów eFirma i eFirma Plus.

Segmentacja klientów indywidualnych w Banku opiera się na Programie Nordea Benefit. Jest to program lojalnościowy dla klientów indywidualnych, który gwarantuje uzyskanie korzystniejszych cen dla wybranych produktów. Zakres korzyści zależy od sumy środków zgromadzonych na rachunkach depozytowych i kredytowych oraz liczby posiadanych produktów – „im szerszy zakres współpracy, tym większy zysk”. W ramach programu wyróżniona jest grupa Klientów Brązowych, Srebrnych oraz Złotych. Ponadto istnieją korzystniejsze warunki dla osób powyżej 60 roku życia oraz specjalny pakiet dla osób w wieku 18-26 lat – Pakiet Na Starcie, w ramach którego rachunek Nordea prowadzony jest bezpłatnie. Do programu Nordea Benefit można przystąpić indywidualnie lub razem z członkami gospodarstwa domowego oraz uzyskać następujące korzyści:

- wyższe oprocentowanie rachunku Nordea Progres,
- niższe opłaty za prowadzenie rachunku (prowadzenie rachunku z dostępem elektronicznym – bez opłat),
- niższe oprocentowanie i prowizje kredytu w rachunku,
- niższa marża dla limitu kredytowego Nordea Komfort,
- niższe prowizje za wydanie i wznowienie kart płatniczych,
- niższe opłaty za elektroniczne przelewy, zlecenia stałe.

1.2 Rachunki dla klientów instytucjonalnych

Klientom instytucjonalnym oferowany jest pakiet eFirma, w skład którego wchodzi m.in.: rachunek bieżący eFirma lub eFirma plus, rachunek Nordea Progres, karta Visa Electron Business, dostęp elektroniczny oraz możliwość skorzystania z kredytu w rachunku eFirma.

Rachunek eFirma przeznaczony jest dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, spółek osobowych (cywilnych, jawnych, partnerskich, komandytowych), fundacji, stowarzyszeń, w których są nie więcej niż dwie osoby upoważnione do jednoosobowego uwierzytelniania transakcji.

Rachunek eFirma plus przeznaczony jest dla klientów instytucjonalnych, u których do uwierzytelnienia transakcji niezbędne jest współdziałanie co najmniej dwóch osób. Oferta rachunku kierowana jest głównie do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych, a także wspólnot mieszkaniowych.

Rachunek Nordea Progres to rachunek depozytowy prowadzony w złotych (PLN) lub w walutach (USD, EUR) stanowiący alternatywę dla lokat terminowych. Podstawową zaletą rachunku jest pełna dowolność w dysponowaniu środkami zgromadzonymi na rachunku oraz wyższe, niż w przypadku lokat terminowych oprocentowanie.

Ponadto Bank oferuje prowadzenie rachunków bieżących i pomocniczych w złotych (PLN) oraz rachunków walutowych w: EUR, USD, SEK, DKK, NOK, GBP, CHF, CZK i JPY.

Dyspozycje na rachunku oraz jego otwarcie może odbyć się zarówno w tradycyjnym oddziale, jak i za pośrednictwem elektronicznych kanałów komunikacji (system internetowy oraz home banking Corporate Solo).

Klienci korzystający z pakietów eFirma i eFirma plus mogą korzystać również z bezpiecznego podpisu elektronicznego, równoważnego podpisowi własnoręcznemu. Bezpieczny podpis elektroniczny jest alternatywną formą uwierzytelniania klienta i wykonywanych przez niego transakcji.

1.3 Karty płatnicze

Dla klientów indywidualnych Bank oferuje:

- karty debetowe Visa Electron,
- karty typu charge: Visa Classic i Visa Gold, posiadające bogaty pakiet ubezpieczeń, wyposażone w nieoprocentowane odnawialne limity miesięczne,
- kartę kredytową Nordea Mastercard Aspiracje w wersji Standard, Gold, posiadającą bogaty pakiet ubezpieczeń. Karta ta umożliwia korzystanie z przyznanego przez Bank limitu kredytu, a zadłużenie spłaca się w dowolnie wybranym przez klienta terminie. Oprocentowanie kredytu należy do najniższych na rynku.
- karta kredytowa Nordea MasterCard Platinum z atrakcyjnym pakietem usług dodatkowych, która zdobyła Złotą Nagrodę Rock Awards 2006 w kategorii: największe osiągnięcia w zakresie rozwoju sektora kart prestiżowych.
- karty typu co-branded: karta kredytowa BOMI Nordea wydawana z delikatesami BOMI

Dla klientów instytucjonalnych Bank oferuje:

- karty debetowe: Visa Electron Business umożliwiające korzystanie ze środków na rachunku bieżącym i Visa Business umożliwiającą transakcje do wysokości salda na rachunku bieżącym, oraz ustalenie miesięcznych limitów transakcji,
- karty obciążeniowe: Visa Business wyposażone w nieoprocentowane odnawialne limity miesięczne, spłacane automatycznie w ciężar rachunku bieżącego 10 dnia kolejnego miesiąca, karty te posiadają bogaty pakiet ubezpieczeń,
- kartę kredytową MasterCard Business umożliwiającą korzystanie z przyznanego przez Bank limitu kredytowego, indywidualnie dla każdego klienta. Zadłużenie karty, klient spłaca w dowolnie przez siebie wybranym terminie i w dogodnej wysokości. Zaletą karty są również: atrakcyjne warunki cenowe oraz dołączony do karty pakiet ubezpieczeniowy.
- karty kredytowe typu co-branded: karta Volvo Truck Nordea, która oferowana jest klientom firmy Volvo Truck w punktach serwisowych Volvo Truck.

1.4 Produkty oszczędnościowe

Bank posiada szeroką ofertę depozytową i oferuje produkty oszczędnościowe najwyższej jakości. Poza lokatami terminowymi Bank sukcesywnie wprowadza nowe produkty finansowe, które wyróżniają się wysokim bezpieczeństwem, a jednocześnie umożliwiają uzyskiwanie wysokich stóp zwrotu z inwestycji.

1.4.1 Lokaty terminowe

Konkurencyjne oprocentowanie oraz duży wybór terminów deponowania to główne zalety lokat terminowych w Nordea Bank Polska S.A. W ofercie znajdują się lokaty złote i walutowe zarówno

dla osób fizycznych, jak i osób prawnych. Lokaty można założyć w oddziale tradycyjnym oraz za pomocą drogi elektronicznej (telefon, WAP, Internet). W 2008 roku Bank oferował następujące lokaty:

- **Lokaty terminowe ze zmiennym oprocentowaniem w okresie trwania umowy** – możliwe okresy deponowania Nordea lokaty o zmiennym oprocentowaniu: 7, 14 dni oraz 1,2,3,6,12 i 24 miesiące.
- **Lokaty terminowe ze stałym oprocentowaniem w okresie trwania umowy** – możliwe okresy deponowania Nordea lokaty o stałym oprocentowaniu: 1, 3 i 6 miesięcy. Oprocentowanie lokaty jest uzależnione od kwoty wkładu i jest wyższe dla kwot powyżej 20 tys. zł. Minimalna kwota lokaty wynosi 500zł.
- **Lokaty rentierskie** - Nordea lokata rentierska jest lokatą o zmiennym oprocentowaniu i może być założona na następujące okresy: 6, 9 i 12 miesięcy. Minimalna kwota lokaty wynosi 3 tys. zł.
- **Lokaty dostępne wyłącznie w bankowości elektronicznej** - Nordea lokata eDepozyt jest lokatą o stałym oprocentowaniu. Może być założona tylko za pośrednictwem Internetu lub infolinii Banku na następujące okresy: 1, 3 i 6 miesięcy. Minimalna kwota lokaty wynosi 5 tys. zł.
- **Lokaty dynamiczne** – Nordea lokata dynamiczna jest lokatą o progresywnym oprocentowaniu zakładaną na okres do 12 miesięcy. Zerwanie lokaty nie powoduje utraty wcześniej naliczonych odsetek. Minimalna kwota lokaty wynosi 500zł.
- **Lokaty walutowe** - Nordea lokata walutowa jest lokatą o stałym lub zmiennym oprocentowaniu i może być założona na okres 1, 3, 6 i 12 miesięcy (dla 12 miesięcy tylko oprocentowanie zmienne). Lokata może być założona w następujących walutach: EUR, USD, SEK, DKK i NOK.
- **Lokaty negocjowane indywidualnie** - Nordea lokata negocjowana jest lokatą, której kwota, termin oraz oprocentowanie jest ustalane indywidualnie z pracownikiem Oddziału (lokaty od 50 tys. zł lub 20 tys. EUR lub USD lub równowartość w walucie SEK, DKK i NOK) lub pracownikiem Departamentu Sprzedaży Produktów Skarbowych (lokaty od 500 tys. zł lub 100 tys. EUR lub USD lub równowartość w walucie SEK, DKK i NOK). Lokaty mogą być otwierane jako pojedyncze kontrakty lub w ramach rachunku depozytów Overnight.
- **Lokata połączona z funduszami** - lokata Nordea Hit, jest lokatą o stałym oprocentowaniu i może być założona na okres 1 lub 3 miesięcy, której oprocentowanie uzależnione jest od kwoty inwestycji w fundusze inwestycyjne w ramach Nordea Inwestor. Lokata ta jest lokatą nieodnawialną – po upływie terminu deponowania kapitał lokaty zostaje przeksięgowany na rachunek Nordea Progres a odsetki od lokaty na rachunek Nordea. Minimalna kwota lokaty wynosi 500zł, a maksymalna 20 000zł.
- **Lokata Superhit** – trzymiesięczna lokata w PLN oferowana od 25.09.2008 do 31.12.2008 wszystkim klientom Banku posiadającym rachunek Nordea lub Nordea Spektrum wraz z rachunkiem Nordea Progres, którą wyróżniało najatrakcyjniejsze na rynku stałe oprocentowanie 10% w skali roku. Depozyt dostępny był dla klientów indywidualnych, był nieodnawialny, a jego minimalna kwota wynosiła 500 zł, a maksymalna 10 000 zł.
- **Lokata promocyjna** – Nordea Lokata Promocyjna była nieodnawialna, oferowana w PLN w różnych dostępnych terminach zapadalności (4M, 7M, 9M) była produktem o stałym atrakcyjnym oprocentowaniu nawet 8,5% w skali roku dla depozytów czteromiesięcznych. Lokata promocyjna została wycofana z oferty z dniem 18.12.2008.

1.4.2 Polisa lokacyjna

Nordea Profit Plus jest produktem oszczędnościowo-ubezpieczeniowym oferowanym wyłącznie dla klientów indywidualnych, który gwarantuje ochronę ubezpieczeniową na życie i dożycie, a dodatkowo pozwala uniknąć opodatkowania od zysków kapitałowych (efektywne stałe oprocentowanie jest dużo wyższe niż tradycyjne lokaty). Okres trwania polisy to 6 lub 12 miesięcy a minimalne kwoty wynoszą odpowiednio 10 tys. zł i 5 tys. zł. Nordea Profit Plus jest oferowana przy współpracy z Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Polisę można założyć przez Internet lub w oddziale Banku Nordea.

1.4.3 Nordea Inwestor

Nordea Bank Polska S.A. pośredniczy w zawieraniu w imieniu i na rzecz Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. umów ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ze składką jednorazową „Nordea Inwestor”. Nordea Inwestor to bogaty wachlarz funduszy inwestycyjnych (36 funduszy krajowych, 18 funduszy zagranicznych i 3 portfele funduszy) oferowanych w ramach polisy na życie. Produkt ten pozwala na osiągnięcie korzyści podatkowych niedostępnych w przypadku bezpośredniego zakupu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. Nordea Inwestor dostępny jest także w opcji Planu Systematycznego Oszczędzania (minimalna

składka 100 zł, do wyboru 2 funduszy krajowe i 3 portfele funduszy) oraz Programu Bezpiecznego Inwestowania (wachlarz funduszy ograniczony do funduszy pieniężnych, obligacyjnych i stabilnego wzrostu – w sumie 13 funduszy i 1 portfel funduszy).

1.4.4 Nordea IKE

Bank pośredniczy także w zawieraniu w imieniu i na rzecz Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. umów Indywidualnego Konta Emerytalnego. Nordea IKE to produkt pozwalający na gromadzenie oszczędności z myślą o przyszłej emeryturze. Łączy w sobie cechy charakterystyczne dla inwestycji w fundusze kapitałowe z jednoczesną ochroną życia oszczędzającego. W ramach Nordea IKE Klient sam decyduje o sposobie inwestowania środków w ramach oferowanych 5 ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych o zróżnicowanym poziomie ryzyka.

1.4.5 Fundusze inwestycyjne – sprzedaż bezpośrednia funduszy zagranicznych i krajowych

Nordea Bank Polska S.A. prowadzi dystrybucję jednostek uczestnictwa następujących sub-funduszy Nordea 1, SICAV zarządzanych przez Nordea Investment Funds S.A. z Luksemburga: European Value Fund, North American Value Fund, Global Value Fund. Fundusze te wielokrotnie były nagradzane przez niezależne instytucje finansowe.

Bank ponadto pośredniczy w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa krajowych funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez ING TFI. W dystrybucji znajdują się następujące fundusze: Gotówkowy, Obligacji, Stabilnego Wzrostu, Zrównoważony, Akcji, Średnich i Małych Spółek, ING Rosja w EUR, ING Indie i Chiny w USD oraz Parasol Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty.

1.4.6 Nordea Gwarant

Bank pośredniczy w sprzedaży oszczędnościowych produktów strukturyzowanych, oferowanych w formie grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie w Nordea TUnŻ S.A. Jest to nowoczesny produkt depozytowy dający możliwości osiągnięcia ponadprzeciętnych stóp zwrotu przy jednoczesnej ochronie zainwestowanego kapitału. Dzięki swojej formie, Nordea Gwarant oferuje swoim uczestnikom zwolnienie z tzw. „podatku Belki”. Świadczenie nie podlega także opodatkowaniu od spadków i darowizn. Pierwsza subskrypcja produktu o nazwie „Nordea Gwarant – Europejskich Spółek Finansowych” rozpoczęła się 14 kwietnia 2008. Planowane są kolejne subskrypcje produktu urozmaicane zarówno pod kątem strategii inwestycyjnych, jak i parametrów ochrony kapitału i zyskowności.

1.5 Działalność kredytowa

Nordea Bank Polska S.A. w swej działalności kredytowej oferuje szeroki zakres usług przedsiębiorcom, osobom fizycznym oraz jednostkom samorządu terytorialnego. Do głównych usług kredytowych należy zaliczyć kredyty obrotowe i inwestycyjne dla przedsiębiorców i jednostek samorządu terytorialnego oraz kredyty mieszkaniowe dla osób fizycznych.

1.5.1 Kredyty dla klientów indywidualnych

- **Kredyt w ROR** - jest kredytem odnawialnym, który pozwala klientowi zadłużać się do wysokości ustalonej w umowie, bez konieczności ustanawiania zabezpieczeń. Jego oprocentowanie zależne jest od grupy, do której należy Klient, a odsetki pobierane są co miesiąc. Kredyt udzielany jest na 12 miesięcy z możliwością przedłużenia na kolejne 12 miesięcy. Każdy wpływ na rachunek powoduje zmniejszenie zadłużenia. Wysokość limitu kredytowego uzależniona jest od wysokości wpływów na rachunek, posiadania produktu hipotecznego oraz dochodów. Maksymalna kwota kredytu to 50 tys. zł.
- **Kredyt mieszkaniowy Nordea Habitat**- jest przeznaczony na zakup, budowę, rozbudowę, zamianę, remont i modernizację domu lub mieszkania, refinansowanie wydatków poniesionych na cele mieszkaniowe, spłatę kredytu w innym banku, oraz na inne cele mieszkaniowe. Kredyt mieszkaniowy charakteryzuje się wieloma warunkami wyróżniającymi go na polskim rynku:
  - daje możliwość finansowania standardowo do 90% wartości nieruchomości będącej zabezpieczeniem,
  - okres kredytowania wynosi 45 lat dla PLN oraz 40 lat dla walut obcych,
  - do kredytu dołączony jest specjalny pakiet ubezpieczeniowy,
  - kredyt dostępny w szerokiej gamie walut (PLN/CHF/EUR/USD/SEK/NOK/DKK). Z końcem roku udzielanie kredytów w USD zostało zawieszono do odwołania.

- **Limit kredytowy Nordea Komfort** – w ofercie znajduje się także limit kredytowy, który może wynieść nawet 60% rynkowej wartości nieruchomości. Limit ten może być wykorzystany na dowolny cel, a zabezpieczeniem jest hipoteka na nieruchomości. Okres wykorzystania Limitu to 10 lat, okres spłaty to 30 lat. Marża jest stała w całym okresie kredytowania i uzależniona od sklasyfikowania klienta w Programie Nordea Benefit.
- **Kredyt konsolidacyjny Nordea Habitat** – przeznaczony na spłatę kredytów mieszkaniowych i samochodowych oraz dowolny cel konsumpcyjny. Daje możliwość finansowania 80% wartości nieruchomości będącej zabezpieczeniem, przy czym wskaźnik kwoty na cel dowolny nie może być wyższy niż 60%. Okres kredytowania wynosi 30 lat.
- **Kredyt samochodowy Nordea Auto** - jest przeznaczony na zakup nowego lub używanego samochodu, przyczepy campingowej lub motocykla. Kredyt dostępny jest w złotych lub waloryzowany kursem EUR, USD lub CHF. Maksymalny okres kredytowania wynosi 8 lat, a kwota kredytu może wynieść do 90% ceny pojazdu.
- **Kredyt konsumpcyjny** - jest przyznawany maksymalnie na okres 3 lat, a jego wysokość waha się w przedziale od 3 tys. zł do 50 tys. zł. Spłata kredytu następuje w ratach miesięcznych i może być dokonana poprzez wpłatę gotówki, przelew lub dyspozycję z rachunku. Możliwe warianty spłaty kredytu to raty malejące lub raty stałe.
- **Kredyt Nordea Polisa** – jest to kredyt pod aktywa zdeponowane na polisach ubezpieczeniowych (Nordea Profit Plus, Nordea Inwestor). Kredyt ten uruchamiany jest w formie limitu w rachunku na dowolny cel lub na dodatkową inwestycję środków w fundusze inwestycyjne w ramach Nordea Inwestor. Minimalna kwota kredytu to 80.001 zł.

Ponadto w ofercie dla klientów indywidualnych znajdują się następujące kredyty:

- **Kredyt lombardowy**
- **Kredyt na zakup papierów wartościowych – Nordea Partner**

1.5.2 Kredyty dla przedsiębiorców

- **Kredyt w rachunku eFirma i eFirma plus** - jest przeznaczony dla przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność gospodarczą od co najmniej 24 miesięcy. Wysokość kredytu uzależniona jest od wysokości miesięcznych wpływów na rachunek, a jego maksymalna wysokość wynosi 100 tys. zł. Odsetki od kredytu płacone są comiesięcznie. Wniosek o przyznanie kredytu można wypełnić na stronie internetowej lub w oddziale Banku.
- **Kredyt obrotowy w rachunku bieżącym** - polega na zadłużaniu się w rachunku do ustalonego przez Bank limitu. Kredyt ma charakter odnawialny, a spłata kredytu następuje automatycznie. Odsetki od kredytu płacone są comiesięcznie, a maksymalny okres kredytowania wynosi 12 miesięcy.
- **Kredyt obrotowy odnawialny** - jest przyznawana na okres do 12 miesięcy i oznacza przyznanie limitu, do wysokości którego można się zadłużać w czasie określonym umową. Udzielana jest na finansowanie powtarzających się transakcji bez konieczności każdorazowego występowania o kredyt, gdyż środki z kredytu uruchamiane są zgodnie z warunkami określonymi w umowie.
- **Kredyt obrotowy** - jest udzielany na uzupełnienie środków własnych oraz na sfinansowanie bieżącej działalności operacyjnej, tj. finansowanie środków obrotowych (zapasów, należności, środków pieniężnych w drodze). Odsetki od kredytu płacone są comiesięcznie od kwoty aktualnego zadłużenia, a oprocentowanie naliczane jest od faktycznego zadłużenia. Maksymalny okres kredytowania wynosi 36 miesięcy, a maksymalna wysokość kredytu uzależniona jest od zdolności kredytowej, zapotrzebowania na kredyty, możliwości jego spłaty i zabezpieczenia.
- **Kredyt inwestycyjny** - jest udzielany na finansowanie różnorodnych inwestycji rozwojowych, modernizacyjnych oraz na zakup środków transportowych, maszyn i urządzeń. Cel kredytu jest jednoznacznie określony w umowie kredytowej. Odsetki spłacane są co miesiąc od kwoty aktualnego zadłużenia. Minimalny udział środków własnych wynosi 10% ogólnej wartości inwestycji netto.
- **Kredyt Auto Firma** - jest przeznaczony na zakup nowego lub używanego samochodu osobowego lub ciężarowego o masie całkowitej nie przekraczającej 3,5 tony. Kredyt udzielany jest w złotych lub waloryzowany jest kursem EUR lub USD lub CHF. Maksymalny okres kredytowania wynosi 8 lat, a kwota kredytu może przekroczyć 90% ceny pojazdu (brutto).
- **Kredyt Nordea Europa** – jest przeznaczony na finansowanie nakładów inwestycyjnych refinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Przeznaczenie środków z kredytu musi być zgodne z wnioskiem o dotację środków UE. Maksymalny okres kredytowania to 60 miesięcy.

Splata kredytu następuje na koniec okresu kredytowania ze środków pochodzących z dotacji, a odsetki płatne są w okresach miesięcznych. Zabezpieczeniem kredytu jest poręczenie ze środków Funduszu Poręczeń Unijnych, udzielone przez Bank Gospodarstwa Krajowego, cesja praw z umowy o udzielenie wsparcia zawartej pomiędzy kredytobiorcą a Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości lub inna forma zabezpieczenia akceptowana przez Bank.

- **Dyskonto weksli** – Bank przyjmuje do dyskonta weksle od podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, posiadających rachunek bieżący w Nordea Bank Polska S.A.
- **Faktoring** – Bank może przyjąć do finansowania faktury wystawione przez przedsiębiorstwo. Na podstawie zawartej z Bankiem umowy faktoringowej przedsiębiorstwo przenosi na Bank swoje wierzycelności, a w zamian otrzymuje natychmiastową zapłatę za towar lub usługę.
- **Gwarancja bankowa** – Bank może gwarantować spłatę kredytów lub innych zobowiązań wynikających z działalności przedsiębiorstwa. Gwarancja jest pisemnym zobowiązaniem Banku do zapłaty beneficjentowi gwarancji kwoty określonej w jej treści i na warunkach w niej zawartych.

Ponadto w ofercie dla przedsiębiorców znajduje się **Poręczenie kredytowe**.

1.6 Leasing

Leasing jest alternatywą w stosunku do kredytu formą finansowania inwestycji. Nordea Finance, spółka powiązana z Nordea Bank Polska S.A. (powiązanie organizacyjne), oferuje swoim Klientom atrakcyjne warunki finansowe leasingu **operacyjnego** (leasingobiorca zalicza w koszty uzyskania przychodów opłaty i czynsze leasingowe) i **kapitałowego** (leasingobiorca zalicza w koszty uzyskania przychodów amortyzację i część odsetkową czynszów, a przedmiot leasingu zaliczany jest w skład jego majątku).

1.7 Pozostała działalność

Nordea Bank Polska S.A. oferuje szeroki wachlarz produktów i usług w zagranicznym i krajowym obrocie dewizowym, takich jak inkaso czy akredytywa dokumentowa.

Ponadto Bank zajmuje się bankowością inwestycyjną (organizacja emisji papierów dłużnych) oraz prowadzi usługi, w ramach których opracowuje koncepcje pozyskania finansowania inwestycji (corporate finance).

2. Informacje o głównych umowach znaczących dla działalności gospodarczej Nordea Bank Polska S.A., w tym umowach zawartych pomiędzy akcjonariuszami oraz umowach ubezpieczenia, współpracy lub kooperacji

Z uwagi na charakter swojej działalności Bank zawiera znaczące umowy przede wszystkim związane z działalnością operacyjną (głównie umowy kredytowe z Klientami). W 2008 r. o fakcie podpisania takich umów (spełniających kryteria znaczących umów) Bank informował opinię publiczną wysyłając raporty bieżące zgodnie z przepisami prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi.

W omawianym okresie sprawozdawczym na szczególną uwagę zasługują:

- umowa objęcia akcji nowej emisji (seria L) w drodze subskrypcji prywatnej pomiędzy Bankiem a Gminą Miasta Gdyni. Na mocy niniejszej umowy akcje serii L zostały pokryte wkładem niepieniężnym w postaci dwóch niezabudowanych działek gruntu, położonych w Gdyni.
- Umowa Dealerska i Umowa Emisyjna (podpisane z BRE Bank S.A., ABN AMRO Bank (Polska) S.A. oraz z Bankiem Handlowym), związane z programem emisji bankowych papierów wartościowych. Podpisanie niniejszych umów umożliwia Bankowi emisję niepublicznych materialnych bankowych papierów wartościowych na okaziciela. Papiery wartościowe będą emitowane w transzach do łącznej wartości nie przekraczającej 700 milionów złotych na każdy dzień obowiązywania programu, tj. do dnia 31.12.2015 r. Ponadto, emisje są objęte gwarancją Nordea Bank Finland Plc;
- umowa kredytowa z Nordea Bank Finland Plc, mająca charakter wielowalutowej linii kredytowej, umożliwiająca bankowi wykorzystanie kredytu do kwoty 1 mld euro poprzez ciągnięcia w transzach o terminach nie dłuższych niż 5 lat i zapadających nie później niż 31.12.2016 r.;
- umowa pożyczki podporządkowanej z Nordea Bank Finland Plc, na podstawie której Nordea Bank Polska SA uzyska kwotę 68 milionów CHF. Pożyczka jest przyznana na 10 lat, a jej celem jest

zwiększenie bazy kapitałowej. **W dniu 21.01.2009 r. Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na zaliczenie pożyczki do funduszy uzupełniających Nordea Bank Polska S.A.**

3. Informacje o zmianach w powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych Nordea Bank Polska S.A. z innymi podmiotami, charakterystyka jednostek z Grupy Kapitałowej Banku oraz kierunki jej rozwoju

Nordea Bank Polska S.A. nie posiada żadnej jednostki podporządkowanej. Tym samym na dzień 31.12.2008 r. nie tworzy (jako podmiot dominujący) Grupy Kapitałowej.

4. Inwestycje krajowe i zagraniczne, w tym inwestycje kapitałowe dokonane w ramach Grupy Kapitałowej

Po sprzedaży akcji spółki podporządkowanej w 2006 roku, Nordea Bank Polska S.A. nie tworzy Grupy Kapitałowej i tym samym nie dokonuje w ramach Grupy inwestycji kapitałowych.

Inwestycje kapitałowe Banku dokonane poza grupą kapitałową przedstawia poniższa tabela. Wszystkie inwestycje sfinansowane zostały ze środków własnych banku.

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, przedstawiające prawo kapitału, niedopuszczone do publicznego obrotu

liczba akcji/udziałów	Nazwa spółki	wartość na 31/12/2008 w PLN
7000	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH w Warszawie S.A.	114 965,50
100	Biuro Informacji Kredytowej S.A.	106 355,40
11	SWIFT *	26 840,00

* ewidencja prowadzona w EUR

Akcje i udziały mniejszościowe w podmiotach niefinansowych

liczba akcji/udziałów	Nazwa spółki	wartość na 31/12/2008 w PLN
1	Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	10 000,00
5	Międzynarodowa Szkoła Bankowa i Finansów Sp. z o.o.	2 500,00

5. Opis transakcji z podmiotami powiązaniymi

Transakcje z podmiotami powiązaniymi mają charakter depozytowo – kredytowy, a więc wynikają z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Obejmują one głównie kredyty, depozyty, transakcje wymiany walut obcych, gwarancje. Warunki zawarcia niniejszych transakcji nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych, tj. niniejsze transakcje zawarte są na warunkach rynkowych.

Pozycje bilansowe Banku dotyczące podmiotów powiązanych (tys. zł)

Należności 31/12/2008	z podmiotami zależnymi	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązaniymi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem 31/12/2008
Należności od banków	-	560	37 590	38 150
Należności od klientów	-	-	174 407	174 407
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	5 673	5 673
Pozostałe aktywa działalności bankowej	-	-	-	-
RAZEM	-	560	217 670	218 230

Należności 31/12/2007	z podmiotami zależnymi	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązanymi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem 31/12/2007
Należności od banków	-	13 669	162 757	176 426
Należności od klientów	-	-	178 266	178 266
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	2 612	2 612
Pozostałe aktywa działalności bankowej	-	-	-	-
RAZEM	-	13 669	343 635	357 304

Zobowiązania 31/12/2008	z podmiotami zależnymi	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązanymi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem 31/12/2008
Zobowiązania wobec banków	-	4 230 840	1 461 421	5 692 261
Zobowiązania wobec klientów	-	-	828 487	828 487
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	51 492	51 492
Kapitały uzupełniające (pożyczka podporządkowana)	-	-	221 873	221 873
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-
RAZEM	-	4 230 840	2 563 273	6 794 113

Zobowiązania 31/12/2007	z podmiotami zależnymi	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązanymi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem 31/12/2007
Zobowiązania wobec banków	-	1 792 476	280 223	2 072 699
Zobowiązania wobec klientów	-	-	332 628	332 628
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	2 588	2 588
Zobowiązania podporządkowane	-	-	171 303	171 303
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-
RAZEM	-	1 792 476	786 742	2 579 218

Pozycje pozabilansowe Banku dotyczące podmiotów powiązanych (tys. zł):

31/12/2008	z podmiotami zależnymi	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązanymi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem 31/12/2008
Zobowiązania warunkowe udzielone dotyczące:	-	585 804	418 046	1 003 850
a) finansowania	-	41 724	312 620	354 344
b) gwarancji	-	544 080	105 426	649 506
Zobowiązania warunkowe otrzymane dotyczące:	-	743 490	3 484 702	4 228 192
a) finansowania	-	80 127	3 355 790*	3 435 917
b) gwarancji	-	663 363	128 912	792 275
Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	-	-	2 949 106	2 949 106
Bieżące operacje walutowe	-	-	184 210	184 210
Transakcje pochodne - terminowe	-	-	2 764 896	2 764 896
a) SWAP	-	-	1 889 173	1 889 173
b) FORWARD	-	-	660 166	660 166
c) Opcje walutowe	-	-	63 091	63 091
d) IRS i CIRS	-	-	152 466	152 466
Pozostałe	-	-	-	-
a) gwarantowanie emisji papierów wartościowych	-	-	-	-
Razem	-	1 329 294	6 851 854	8 181 148

*Niniejsza pozycja obejmuje Umowę kredytową z Nordea Bank Finland Plc z dnia 30.05.2008 r., do której podpisano aneks dnia 12.08.2008 r., zgodnie z którym Nordea Bank Polska S.A. ma możliwość ciągnięcia w transzach środków finansowych do max kwoty 1 mld EUR. Okres obowiązywania do końca 2016 r. Kwota w EUR przeliczona po kursie średnim NBP z dnia bilansowego. Na 31.12.2008 r. Bank uruchomił 3 transze w łącznej wys. 300 000 tys. CHF, co zostało wykazane bilansowo.

31/12/2007	z podmiotami zależnymi	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązаныmi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem 31/12/2007
Zobowiązania warunkowe udzielone dotyczące:	-	240 331	358 428	598 759
a) finansowania	-	35 820	262 486	298 306
b) gwarancji	-	204 511	95 942	300 453
Zobowiązania warunkowe otrzymane dotyczące:	-	3 349 828	107 054	3 456 882
a) finansowania	-	1 802 833**	-	1 802 833
b) gwarancji	-	1 546 995	107 054	1 654 049
Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	-	-	1 150 193	1 150 193
Bieżące operacje walutowe	-	-	174 129	174 129
Transakcje pochodne-terminowe	-	-	976 064	976 064
a) SWAP	-	-	749 558	749 558
b) FORWARD	-	-	173 113	173 113
c) Opcje walutowe	-	-	16 229	16 229
d) IRS	-	-	37 164	37 164
Pozostałe	-	-	-	-
a) gwarantowanie emisji papierów wartościowych	-	-	-	-
Razem	-	3 590 159	1 615 675	5 205 834

**Niniejsza pozycja obejmuje m.in. Umowę kredytową typu stand-by z dnia 03.09.2007 r., zgodnie z którą Nordea Bank Polska S.A. ma możliwość ciągnięcia w transzach środków finansowych do max kwoty 500.000 tys. EUR. Okres obowiązywania do końca 2015 r. Kwota w EUR przeliczona po kursie średnim NBP z dnia bilansowego.

Pozycje Rachunku zysków i strat dotyczące podmiotów powiązanych (tys. zł):

01/01/2008 31/12/2008	z podmiotami zależnymi	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązаныmi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem
Przychody z tytułu odsetek	-	896	4 170	5 066
Koszty z tytułu odsetek	-	(70 167)	(23 306)	(93 473)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	-	-	-	-
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-	-	-	-
Koszty administracyjne	-	(42)	(433)	(475)
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	2 806	2 806
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-
RAZEM	-	(69 313)	(16 763)	(86 076)

01/01/2007 31/12/2007	z podmiotami zależnymi	z podmiotem dominującym	z podmiotami powiązаныmi organizacyjnie (inne podmioty Grupy Nordea)	Razem
Przychody z tytułu odsetek	-	663	11 483	12 146
Koszty z tytułu odsetek	-	(47 426)	(7 957)	(55 383)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	-	-	-	-
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-	-	-	-
Koszty administracyjne	-	(31)	(87)	(118)
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	1 457	1 457
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-
RAZEM	-	(46 794)	4 896	(41 898)

Transakcje z osobami zarządzającymi i nadzorującymi

Informacje o kredytach i pożyczkach udzielonych osobom zarządzającym i nadzorującym oraz pracownikom Banku (tys. zł):

	31/12/2008	31/12/2007
Zarząd Banku	1 699	348
Rada Nadzorcza	237	193
Pracownicy	103 378	56 698
Razem	105 314	57 239

*Powyższe wartości nie zawierają odsetek.

Kredyty i pożyczki bankowe udzielono na warunkach rynkowych.

6. Opis wykorzystania przez emitenta wpływów z emisji papierów wartościowych

Z dniem 4.04.2008 r. kapitał zakładowy Banku uległ zwiększeniu o kwotę 504.335 PLN po wprowadzeniu do Krajowego Rejestru Sądowego 100.867 akcji serii L, wyemitowanych w drodze subskrypcji prywatnej na mocy decyzji Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Nordea Bank Polska S.A. podjętej w dniu 28.09.2007 r. Akcje te objęła Gmina Miasta Gdyni w zamian za aport w postaci działki gruntu przylegającej do obecnej siedziby Centrali Banku, umożliwiającą realizację inwestycji obejmującej rozbudowę powierzchni biurowej odpowiednio do potrzeb planowanego zwiększenia skali działalności Banku.

7. Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników

Nordea Bank Polska S.A. nie publikował żadnych prognoz dotyczących wyników finansowych Banku.

8. Zarządzanie zasobami finansowymi emitenta, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań

Nordea Bank Polska S.A. zarządza zasobami finansowymi zgodnie z wytycznymi i standardami Grupy Nordea. Zgodnie z obowiązującymi procedurami wewnętrznymi Bank monitoruje na bieżąco ryzyko płynności oraz stopy procentowej. Bank posiada odpowiednie umowy z Grupą Nordea gwarantujące zapewnienie finansowania obsługi zobowiązań, w razie wystąpienia takiej konieczności. Nordea Bank Polska S.A. wywiązuje się na bieżąco z zaciągniętych zobowiązań.

W 2008 roku Bank uruchomił 780 milionów CHF z umowy kredytowej podpisanej w dniu 03.09.2007 r. z jednostką dominującą Nordea Bank AB (publ) na kwotę 500 milionów EUR stanowiącą potencjalne zabezpieczenie jego potrzeb płynnościowych. Na mocy tejże umowy Bank jest uprawniony do ciągnięć transz na okresy od 6 miesięcy do 5 lat, ze spłatami nie później niż do dnia 31.12.2015 r., po oprocentowaniu opartym na cenach rynkowych. Kwotę 780 milionów CHF Bank uruchomił w 10-ciu transzach.

Dodatkowo z umowy kredytowej z Nordea Bank Finland Plc podpisanej w dniu 30.05.2008 r., z późniejszym aneksem z 12.08.2008 r. opiewającej na 1 miliard EUR, Bank uruchomił 300 milionów CHF w 3-ech transzach. Umowa stanowi potencjalne zabezpieczenie jego potrzeb płynnościowych. Na mocy tejże umowy Bank jest uprawniony do ciągnięć transz na okresy od 6 miesięcy do 5 lat, ze spłatami nie później niż do dnia 31.12.2016 r., po oprocentowaniu opartym na cenach rynkowych. Korzystając z umowy kredytowej z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym Bank uruchomił kolejną transzę na 70 milionów PLN.

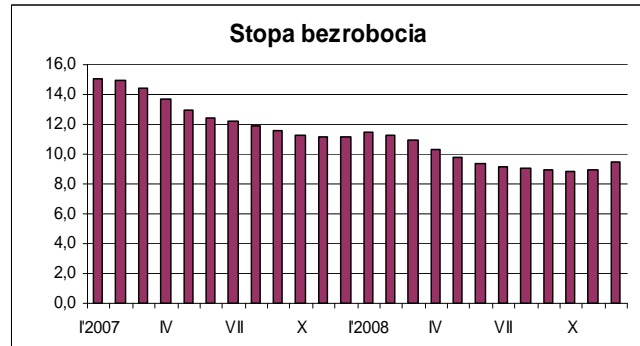
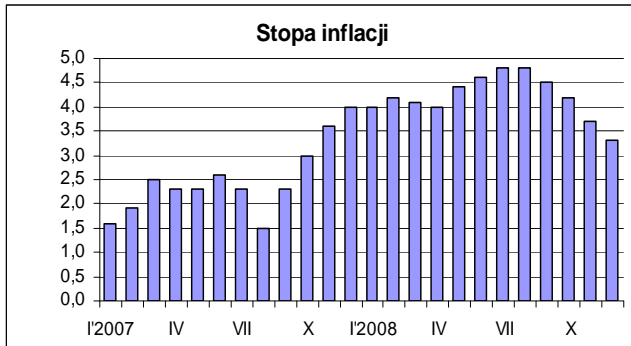
9. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków, z uwzględnieniem możliwych zmian w strukturze finansowania tej działalności

Działalność kapitałowa Nordea Bank Polska S.A. jest realizowana zgodnie z polityką Grupy Nordea, w skład której wchodzi szwedzka spółka Nordea Bank AB (publ), będąca dla Banku akcjonariuszem większościowym, posiadającym 98,97% kapitału akcyjnego. Polityka ta zakłada m. in. redukcję ryzyka związanego z inwestowaniem w akcje spółek giełdowych. W związku z tym Nordea Bank Polska S.A. w najbliższym okresie nie planuje wzrostu swoich inwestycji kapitałowych, zaś istniejący portfel akcji obejmuje wyłącznie akcje i udziały w kilku spółkach, których obszar działania wspiera działalność bankową – por. cz. B, p. 4. Wartość tego portfela stanowi ok. 0,02% kwoty funduszy własnych.

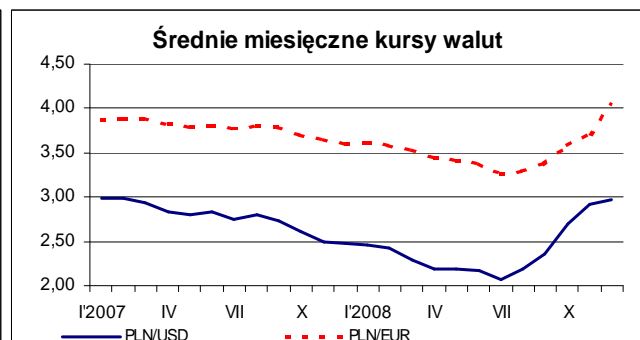
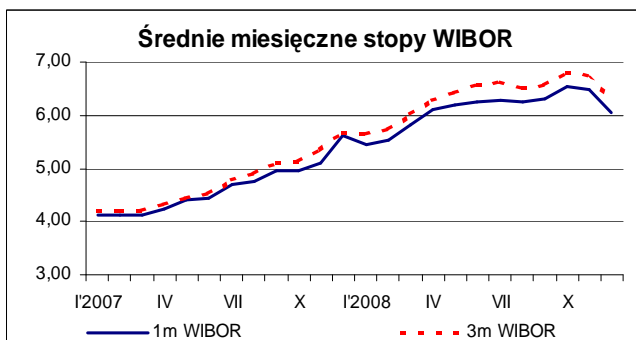
10. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju emitenta oraz opis perspektyw rozwoju działalności emitenta co najmniej do końca trwającego roku obrotowego, z uwzględnieniem elementów strategii rynkowej przez niego wypracowanej

Czynniki zewnętrzne

- Sytuacja w polskiej gospodarce w pierwszym i drugim półroczu 2008 r. różni się diametralnie. Pod koniec roku nie można już było mówić o ożywionym wzroście, przeciwnie, w coraz liczniejszych obszarach gospodarki zaczęły się wyraźnie zarysowywać tendencje spadkowe. Globalny kryzys finansowy zaczął oddziaływać na sferę realną gospodarki, co uwidoczniło się przede wszystkim w malejącej dynamice produkcji przemysłowej i nakładów inwestycyjnych w środki trwałe (z wyjątkiem inwestycji w infrastrukturę). Opublikowane w końcu listopada 2008 r. wskaźniki dotyczące PKB w III kwartale 2008 r. były już znacząco niższe w porównaniu z poprzednimi okresami. Dotyczy to zarówno całego produktu krajowego brutto (z dynamiką realną na poziomie 4,8%, w porównaniu z 6,5% w trzecim kwartale 2007 r.), jak i jego niektórych komponentów. Najbardziej zaskakująca okazała się zaledwie 3,5% dynamika nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (w porównaniu z dwucyfrowymi wskaźnikami obserwowanymi nieprzerwanie od drugiego kwartału 2006 r.), wskazując na zmniejszone zapotrzebowanie gospodarki na nowe zdolności wytwórcze. Spowolniły też obroty handlu zagranicznego: eksport wzrósł o 7,1% (wobec 9,0% w III kw. 2007 r., 11,5% w I kw. i 8,5% w II kw. 2008 r.), zaś import o 5,9% (w porównaniu z 13,9% w III kw. 2007 r. i dynamika podobną do eksportu w pierwszej połowie 2008 r.). O wzroście popytu krajowego o 4,3% zadecydowała w głównym stopniu dynamika spożycia z dochodów osobistych (+5,1%), stanowiącego ok. 60% wolumenu tego popytu. O wiele niższa okazała się też dynamika produkcji sprzedanej przemysłu i sprzedaży detalicznej, zaś dostępne dane dla listopada 2008 r. wykazywały spadek poziomu produkcji przemysłowej w porównaniu z listopadem 2007 r. (-8,9%) i tylko 2,7% wzrost wolumenu sprzedaży.
- Na rynku pracy daje się zauważyć mniejsza podaż ofert pracy, zwłaszcza sezonowej: stopa bezrobocia osiągnąwszy w październiku minimalny poziom 8,8% (w porównaniu z 11,2% na koniec grudnia 2007 r.), wzrosła do 9,5% na koniec roku 2008 (według oszacowania Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej). Obniżyła się też dynamika wynagrodzeń: 12% wzrost obserwowany w pierwszym półroczu został zredukowany w IV kwartale do jednocyfrowych wskaźników (+7,4% w listopadzie).

- Średnia roczna stopa inflacji (4,2%) była w roku 2008 znacząco wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim (2,5%). Było to spowodowane przede wszystkim przez obserwowany w drugiej połowie 2007 r. i w pierwszej połowie 2008 r. globalny wzrost cen żywności oraz paliw i energii, destabilizowanych przez rosnący popyt ze strony dynamicznie rozwijających się rynków takich, jak Chiny, Indie czy Brazylia, ale także będących przedmiotem gry spekulacyjnej za pomocą instrumentów pochodnych. Recesja spowodowała odwrócenie tego trendu, przyczyniając się do zmniejszenia inflacji z maksymalnego poziomu osiągniętego w lipcu i sierpniu 2008 r. (4,8%) do 3,3% w grudniu. Dla krajowych konsumentów oznacza to przede wszystkim wzrost kosztów utrzymania mieszkania, usług komunalnych, żywności i transportu.
- Ze względu na poziom inflacji wykraczający poza przedział bezpośredniego celu inflacyjnego (2,5%±1%), Rada Polityki Pieniężnej na przestrzeni I półrocza 2008 r. czterokrotnie - w styczniu, lutym, marcu i czerwcu - podjęła decyzję o podwyższeniu stóp procentowych Narodowego Banku Polskiego, za każdym razem o 0,25 punktu procentowego. Stopa referencyjna, determinująca cenę pieniądza na polskim rynku międzybankowym, na dzień 30.06.2008 r. osiągnęła poziom 6% (o 1,5 punktu procentowego wyżej w porównaniu z okresem sprzed roku). Rynkowe stopy procentowe zwiększyły się w tym samym okresie o 2 punkty procentowe, wyrażając w ten sposób spadek wzajemnego zaufania do partnerów na rynku międzybankowym. Trend ten był kontynuowany w drugiej połowie 2008 r. do października, kiedy to zostało osiągnięte maksimum (przykładowo, średnia stopa WIBOR 3M osiągnęła poziom 6,80%). Jednocześnie w ramach walki z recesją w gospodarce amerykańskiej i europejskiej zostały obniżone do rekordowo niskich poziomów stopy procentowe dla amerykańskiego dolara, euro, szwajcarskiego franka i szeregu innych kluczowych walut o znaczeniu globalnym. Porównując trzymiesięczne stopy LIBOR na koniec roku 2007 i 2008, widzimy obniżenie z 4,70% do 1,42% w przypadku USD, z 4,68% do 2,89% w przypadku EUR i z 2,76% do 0,66% w przypadku CHF. W ślad za tymi obniżkami Rada Polityki Pieniężnej podjęła decyzję o obniżce stóp, ale jak dotąd w niższej skali: o 25 punktów bazowych w listopadzie i dalszych 75 punktów w grudniu, mając także na uwadze zwalniającą gospodarkę i obniżającą się inflację, która ze stopą 3,3% na koniec grudnia 2008 r. powróciła do przedziału celu bezpośredniego.

- Polski złoty do lipca 2008 r. wzmacniał się w stosunku do walut obcych, czemu sprzyjała korzystna sytuacja makroekonomiczna, sukcesy w absorpcji funduszy unijnych i napływ środków od osób pracujących za granicą. W późniejszym okresie popyt na waluty, spowodowany poszukiwaniem środków na sfinansowanie zadłużenia w walutach obcych, a także spekulacyjne transakcje na rynku walutowych instrumentów pochodnych przyczyniły się do odwrócenia tego trendu. Aktualnie mamy więc do czynienia z wyraźnym osłabieniem polskiej waluty, rzędu 44%

względem dolara i 30% względem euro, porównując kursy na koniec lipca (mimum) i grudnia 2008 r. Porównując kursy na koniec 2007 i 2008 roku, możemy stwierdzić osłabienie odpowiednio o 22% względem dolara (zmiana kursu z 2,4350 do 2,9618 PLN/USD), o 16% względem euro (zmiana z 3,5820 do 4,1724 PLN/EUR) i o 30% względem franka szwajcarskiego (zmiana z 2,1614 do 2,8014 PLN/CHF).

- Dwa istotne czynniki: straty ponoszone w 2008 roku przez inwestujących w alternatywne formy oszczędzania (fundusze inwestycyjne i rynek akcji), a także rosnące oprocentowanie depozytów, wynikające z narastającego niedoboru płynności w polskim systemie bankowym (spowodowanego przez wyczerpanie się widocznej niemal do końca 2007 r. nadwyżki depozytów nad kredytami i wyższe ryzyko pożyczek międzybankowych, jako efekt globalnego kryzysu na rynku kredytów hipotecznych i instrumentów pochodnych) sprawiły, że w drugiej połowie 2008 r. znacząco przyspieszył wzrost wolumenu depozytów gospodarstw domowych. Pomiedzy końcem roku 2007 i 2008 wzrosły one ogółem o 26%, podczas gdy rok wcześniej ich wzrost osiągnął 11%. Analogiczne wskaźniki wzrostu dla kredytów gospodarstw domowych ukształtowały się na poziomie 45% dla roku 2008 i 38% dla roku 2007. Wspomniany niedobór środków na sfinansowanie akcji kredytowej dotyczy przede wszystkim kredytów denominowanych w walutach obcych, gdyż spadek stóp procentowych na rynkach międzynarodowych, w połączeniu z umaniającą się polską walutą zwiększał jeszcze bardziej atrakcyjność tych kredytów dla polskich klientów do połowy 2008 r., zaś w drugiej połowie roku obniżające się oprocentowanie kompensowało wzrost kursu walut. Trzeba także dodać, że na dynamikę kredytów istotny wpływ miał efekt rewaluacji wartości należności walutowych (stanowiących m.in. ok. 22% wolumenu kredytów dla przedsiębiorstw czy 37% wolumenu kredytów dla gospodarstw domowych). Obawa przed negatywnymi skutkami recesji i niższe wyniki finansowe przedsiębiorstw dają już o sobie znać poprzez redukcję popytu na usługi bankowe: roczny przyrost salda ich depozytów w 2008 r. osiągnął tylko 5%, podczas gdy w roku 2007 było to 14%, zaś salda kredytów o 29% (w porównaniu z 24% dla roku 2007, ale porównując te dwa wskaźniki, należy pamiętać o wspomnianym wyżej efekcie rewaluacji kredytów walutowych).
- Utrudnione możliwości pozyskania środków finansowych z rynku międzybankowego spowodowały nasilenie konkurencji w zakresie pozyskania depozytów klientów poprzez podwyższanie oprocentowania i prowadzenie kosztownych kampanii marketingowych. Nie pozostaje to bez negatywnego wpływu na uzyskany wynik z tytułu odsetek. Banki nie rezygnują także z pozyskiwania nowych klientów poprzez ekspansję sieci swoich placówek. W miarę pogłębiania się recesji można się też spodziewać malejącego zapotrzebowania na kredyty, oraz pogorszenia się sytuacji finansowej dotychczasowych kredytobiorców – za którą może pójść obniżenie jakości portfela kredytowego i wzrost kosztów rezerw kredytowych. Należy się więc spodziewać obniżenia stosunkowo wysokiej rentowności działalności bankowej.

Czynniki wewnętrzne

1. Zarząd ocenia, że realizowane działania istotnie przyczyniają się do wzrostu skali aktywności Banku, co powinno się przełożyć na ciągłą poprawę uzyskiwanych wyników ekonomicznych - obecnie i w najbliższej przyszłości:

- a) Silniejsza pozycja na rynku

Bank systematycznie zwiększa swoje aktywa i zakres działalności. Jest w gronie 15 największych podmiotów oferujących produkty i usługi bankowe na polskim rynku. Dysponuje siecią 23 oddziałów oraz 22 mniejszych placówek (19 Punktów Obsługi Bankowej – POB, 3 punkty kasowe), działających we wszystkich głównych miastach Polski. Od sierpnia 2007 r. rozpoczęło się uruchamianie sieci nowoczesnych placówek bankowych (PB) w ramach projektu TURBO, podporządkowanych specjalnie powołanemu Centrum Bankowości Detalicznej, funkcjonującemu na prawach wyodrębnionego oddziału Banku. Liczba tych placówek docelowo ma wynieść 150, zaś do dn. 31.12.2008 r. uruchomiono ich 100 (31.12.2007 r.: 40 placówek). Geograficzny zasięg starej i nowej sieci pozwala na obsługę klientów w całej Polsce. Realizacja tego projektu ma ułatwić skuteczne konkurowanie z innymi bankami o podobnej skali działalności, także deklarującymi zwiększanie dostępności sieci swych placówek. Poniżej zaprezentowano wykaz jednostek organizacyjnych Nordea Bank Polska S.A. na dzień 31.12.2008 r. w podziale na regiony:

<p>REGION CENTRALNY</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I Oddział w Łodzi POB w Łodzi (2) i Zgierzu 2. II Oddział w Łodzi 3. Oddział w Bełchatowie POB w Piotrkowie Trybunalskim i Kielcach 4. Oddział w Pabianicach 5. CBD – 4 PB (Łódź – 3, Częstochowa – 1) <p>REGION ŚLĄSKO-MAŁOPOLSKI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oddział w Krakowie POB w Krakowie 2. Oddział w Katowicach POB w Katowicach (2) i Gliwicach 3. CBD – 8 PB (Kraków) <p>REGION MAZOWIECKI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I Oddział w Warszawie POB w Warszawie (1) i Piasecznie 2. II Oddział w Warszawie POB w Warszawie (4) 3. Oddział w Lublinie 4. CBD – 45 PB (Warszawa – 39, Białystok, Grodzisk Maz., Legionowo, Łomianki, Pruszków, Wołomin) 	<p>REGION WIELKOPOLSKI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oddział w Poznaniu POB w Poznaniu (2) i Gorzowie Wielkopolskim 2. Oddział w Bydgoszczy POB w Bydgoszczy 3. Oddział w Szczecinie POB w Szczecinie 4. CBD – 17 PB (Poznań – 12, Swarzędz, Szczecin – 3, Toruń) <p>REGION DOLNOŚLĄSKI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oddział we Wrocławiu POB we Wrocławiu 2. CBD – 11 PB (Wrocław) <p>REGION POMORSKI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I Oddział w Gdyni POB w Gdyni 2. II Oddział w Gdyni 3. III Oddział w Gdańsku 4. Oddział w Olsztynie 5. Oddział w Elblągu 6. Oddział w Rumi 7. Oddział w Starogardzie Gdańskim 8. Oddział w Tczewie 9. Oddział w Żukowie 10. Oddział Internetowy w Gdańsku 11. CBD – 11 PB (Gdańsk – 7, Gdynia - 3, Sopot)
--	---

Objaśnienia skrótów:

- CBD: Centrum Bankowości Detalicznej
- PB: Placówka Bankowa
- POB: Punkt Obsługi Bankowej

b) Szeroka oferta produktów i usług

W swej ofercie produktowej Bank zawarł tradycyjne produkty i usługi, których sprzedaż jest wspierana konkurencyjną (szczególnie w okresie ostatniego kwartału) polityką w zakresie stóp procentowych i stawek prowizyjnych oraz promowaniem długotrwałych relacji z klientem. Szeroko rozwinięta jest także oferta w zakresie produktów „bankassurance”, jednostek TFI (w tym dystrybucją własnych funduszy Grupy Nordea – aczkolwiek w ostatnim okresie zapotrzebowanie na te produkty spadło w ślad za stratami wynikającymi z inwestycji na rynku kapitałowym) oraz nowe produkty bankowości elektronicznej (więcej informacji na ten temat zaprezentowano w p. 1 część B). Wychodzenie naprzeciw oczekiwaniom klientów, wspierane badaniami satysfakcji klientów oraz skutecznymi kampaniami marketingowymi to niewątpliwie podstawowe źródła sukcesów w zwiększaniu skali działalności.

2. Współpraca z Akcjonariuszem Większościowym - Nordea Bank AB (publ)

Nordea Bank AB (publ) jest międzynarodową instytucją finansową należącą do Grupy Nordea. Nordea to największa grupa finansowa w regionie Skandynawii i Morza Bałtyckiego, z wartością aktywów osiagającą kwotę 474 mld EUR (na dzień 31.12.2008 r.) . Jest liderem bankowości internetowej i operacji *e-commerce*, obsługującym łącznie blisko 10 mln klientów (osób fizycznych i klientów korporacyjnych). Nordea posiada silną pozycję na rynku usług bankowych w Skandynawii, obsługując około połowy skandynawskich gospodarstw domowych.

Obsługa klientów dokonywana jest za pośrednictwem ok. 33,8 tys. pracowników w ponad 1.300 placówkach bankowych, jak również z wykorzystaniem wysoko rozwiniętych usług telefonicznych i

internetowych. Nordea jest również liderem w usługach typu *asset management* na skandynawskich rynkach finansowych.

Pierwszą inwestycją Nordea w Polsce był zakup akcji Banku Komunalnego w Gdyni S.A. oraz BWP-Unibank S.A. w Gdańsku. Połączenie z łódzkim LG Petro Bank S.A. podniosło rangę Nordea BP S.A. w strukturach Grupy Kapitałowej Nordea.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. inwestycje Grupy Nordea na rynku polskim obejmują:

- 98,97% udziału w kapitale Nordea Bank Polska S.A.,
- 100 % udziału w kapitale Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.,
- 100 % udziału w kapitale Nordea Finance Polska S.A.,
- 100% udziału w kapitale Nordea Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.

Strategia i rozwój Nordea Bank Polska S.A.

Perspektywy rozwoju Nordea Bank Polska S.A. są ściśle związane z polityką Grupy Nordea w stosunku do rynków krajów nadbałtyckich i Polski. Grupa Nordea postrzega te kraje jako naturalną strefę wpływów. Strategicznym celem Grupy Nordea jest kontynuacja ekspansji w tym regionie. W Polsce Grupa Nordea zamierza realizować tę strategię za pośrednictwem Nordea Bank Polska S.A., dążąc do osiągnięcia dominującej pozycji w sektorze klientów nordyckich oraz czołowej pozycji w innych wybranych segmentach rynku.

Ideą rozwoju działalności w Polsce jest:

Dystrybucja - strategicznie zlokalizowane oddziały w głównych miastach oraz wykorzystanie nowoczesnej technologii kanałów dystrybucji, takich jak: Internet, bankowość telefoniczna, karty oraz dystrybutorzy zewnętrzni.

Klienci - firmy skandynawskie i międzynarodowe, najlepsze firmy polskie i gminy, pracownicy naszych firm oraz zamożni klienci indywidualni wykazujący chęć skorzystania z nowych i nowoczesnych form usług bankowych.

Produkty - standardowy zestaw produktów i podejście do klienta, które odniosły sukces w krajach Grupy Nordea.

Pozycja – znaczący podmiot działający na rynku w wybranych segmentach rynku bankowego w Polsce.

Grupa Nordea ma wyznaczone długookresowe cele dla rynku polskiego:

- Osiągnięcie statusu istotnego gracza i osiągnięcie najwyższego wzrostu i rentowności w strategicznych segmentach rynku:
  - Firmy skandynawskie i międzynarodowe
  - Najlepsze firmy lokalne
  - Gminy i jednostki samorządu terytorialnego
  - Pracownicy klientów korporacyjnych
  - Klienci indywidualni o wysokich dochodach
  - Klienci indywidualni wybierający takie produkty jak kredyty mieszkaniowe, karty, usługi finansowe
- Posiadanie szerokiej i innowacyjnej sieci dystrybucji za pośrednictwem wielu kanałów, przy wysokim wykorzystaniu usług internetowych:
  - Optymalna liczba centrów doradczych, oddziałów i punktów sprzedaży
  - Sieć agentów
  - E-Banking
  - Centra kontaktowe
  - Karty, w tym karty typu *co-branded*
  - Sieć bankomatów, opcja *cash back*
- Nowoczesna i ujednolicona oferta produktów przy standardowej i skutecznie wdrożonej koncepcji klienta w Grupie Nordea.
- Niskie koszty stałe, wskaźnik kosztów do przychodów poniżej 50%.

11. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania spółką emitenta i jego grupą kapitałową

W roku obrotowym 2008 nie nastąpiły zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Bankiem. Nordea Bank Polska S.A. działa w strukturze rozproszonej terytorialnie, zarządzanej w oparciu o trzy centra biznesowe w Trójmieście, Łodzi i Warszawie. Decyzja o zlokalizowaniu prawnej siedziby Nordea Bank Polska S.A. w Gdyni jest spójna z koncepcją rozwoju biznesu Grupy Nordea na obszarze wokół Morza Bałtyckiego. Komórki organizacyjne w Trójmieście są odpowiedzialne za rozwój produktów i usług bankowych, za obsługę władz spółki. W Łodzi prowadzona jest działalność operacyjna, scentralizowane administrowanie kredytami, działalność na rzecz rozwoju produktów hipotecznych i narzędzi informatycznych, jak również szkolenia osób zatrudnianych w Banku w ramach realizowanego programu rozwoju sieci detalicznej. Natomiast w gestii ośrodka w Warszawie pozostają kontakty z głównymi klientami korporacyjnymi, w tym szczególnie z klientami skandynawskimi – dzięki działającemu w stolicy Departamentowi Bankowości Skandynawskiej, oraz scentralizowane zarządzanie nowo powstającymi placówkami bankowymi poprzez Centrum Bankowości Detalicznej. Dzięki podziałowi na trzy równorzędne wyspecjalizowane centra, zarządzanie Bankiem jest bardziej efektywne.

12. Zmiany w składzie osób zarządzających i nadzorujących emitenta oraz zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i ich uprawnienia, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji

Skład Zarządu Nordea Bank Polska S.A. na dzień 31.12.2008 r.:

Włodzimierz Kiciński – Prezes Zarządu
Sławomir Żygowski – I Wiceprezes Zarządu – Z-ca Prezesa Zarządu ds. bankowości korporacyjnej
Janne Hirsto – Wiceprezes Zarządu ds. kredytowych
Jacek Kalisz – Wiceprezes Zarządu ds. bankowości detalicznej
Tomasz Misiak – Wiceprezes Zarządu ds. operacji, logistyki i bezpieczeństwa
Bohdan Tillack – Wiceprezes Zarządu ds. finansowych

Zdarzenia mające miejsce w trakcie trwania okresu sprawozdawczego, dotyczące zmian w składzie osobowym Zarządu Banku:

- W dniu 30 kwietnia 2008 r. Pan Wojciech Papierak, Wiceprezes Zarządu ds. operacji, logistyki i bezpieczeństwa, złożył na ręce Prezesa Zarządu Banku rezygnację z pełnionej funkcji. Rezygnacja Pana Wojciecha Papieraka została przekazana Radzie Nadzorczej Banku, która w dniu 16 maja 2008 r. podjęła Uchwałę nr 8/2008 w sprawie rozwiązania umowy o pracę z Panem Wojciechem Papierakiem, ze skutkiem na dzień 30 czerwca 2008 r.
- Rada Nadzorcza Banku Uchwałą Nr 20/2008 z dnia 21.08.2008 r. powołała Pana Tomasza Misiaka na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. operacji, logistyki i bezpieczeństwa z dniem 01 września 2008 r.
- W dniu 29 grudnia 2008 r. Pan Janne Juhana Hirsto, Wiceprezes Zarządu ds. Kredytowych, złożył rezygnację z pełnionej funkcji, ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2008 r.

Zdarzenia mające miejsce po dacie bilansu, dotyczące zmian w składzie osobowym Zarządu Banku:

- Rada Nadzorcza Banku Uchwałą Nr 1/2009 z dnia 13 stycznia 2009 r. powołała Panią Agnieszkę Domaradzką na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Kredytowych z dniem 14 stycznia 2009 r.

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających:

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających określa Statut Banku oraz Regulamin Zarządu Nordea Bank Polska S.A.

Zarząd Banku składa się z 3 do 7 członków powoływanych przez Radę Nadzorczą Banku na okres trzech lat spośród osób rekomendowanych przez Prezesa Zarządu Banku; odwoływania członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza Banku na wniosek Prezesa Zarządu Banku.

Prezes Zarządu powoływany jest przez Radę Nadzorczą Banku w pierwszej kolejności, następnie I Wiceprezes Zarządu – Zastępca Prezesa Zarządu, a następnie pozostali Wiceprezesi Zarządu.

Mandaty członków Zarządu wygasają:

- 1) z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy zatwierdzającego sprawozdanie Zarządu z działalności Banku i sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka Zarządu,
- 2) z chwilą śmierci członka Zarządu,
- 3) z dniem odwołania członka Zarządu,
- 4) z dniem złożenia rezygnacji na piśmie Przewodniczącemu Rady Nadzorczej.

Uprawnienia osób zarządzających, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji:

Zarząd Banku pracuje w oparciu o Regulamin zatwierdzony przez Radę Nadzorczą, co określa Statut Banku. Regulamin ten określa szczegółowe kompetencje Zarządu Banku oraz sprawy, które wymagają kolegiального rozpatrzenia i podjęcia uchwały przez Zarząd Banku. Zarząd prowadzi sprawy Banku, zarządza jego majątkiem i reprezentuje Bank na zewnątrz, ponadto do kompetencji Zarządu należą wszelkie sprawy nie zastrzeżone dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy lub Rady Nadzorczej Banku.

Prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji Banku należy do uprawnień Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, a nie do kompetencji Zarządu Banku, co określa Statut Banku.

Skład Rady Nadzorczej Nordea Bank Polska S.A. na dzień 31.12.2008 r.:

Wojciech Rybowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej
Thomas Neckmar – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej

Członkowie Rady Nadzorczej:

Emilia Osewska-Mądry
Maciej Dobrzyniecki
Esa Tuomi
Rauno Päivinen
Henrik Bernhard Winther
Eugeniusz Kwiatkowski
Asbjorn Hoyheim
Jacek Wańkowicz
Marek Głuchowski

Zdarzenia mające miejsce w trakcie trwania okresu sprawozdawczego, dotyczące zmian w składzie osobowym Rady Nadzorczej Banku:

ZWZA w dniu 12.06.2008 r. powołało skład Rady Nadzorczej Banku VII kadencji. W składzie Rady Nadzorczej VII kadencji nastąpiła jedna zmiana w porównaniu z ostatnim składem Rady (VI). Na miejsce Pana Andrzeja Zwary został powołany Pan Marek Głuchowski.

13. Umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie

Z polskimi osobami zarządzającymi Bank ma podpisane umowy o zakazie konkurencji, które przewidują odszkodowania.

Umowy stanowią o odszkodowaniu po ustaniu zatrudnienia.

Odszkodowanie ma charakter wyłącznie pieniężny. Kwota wypłacana danej osobie jest zróżnicowana i uzależniona od szeregu czynników, w zależności od rangi danej osoby w strukturze zarządu. Kwota odszkodowania ma być wypłacana po ustaniu zatrudnienia przez okres od 6-ciu do 12-u miesięcy.

14. Informacje o łącznej liczbie i wartości nominalnej wszystkich akcji emitenta oraz akcji i udziałów w jednostkach grupy kapitałowej emitenta, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących (dla każdej osoby oddzielnie)

Łączna liczba akcji Nordea Bank Polska S.A. na dzień 31.12.2008 r. wynosi 45.518.700 szt. o wartości nominalnej 5,00 zł każda akcja.

Na podstawie informacji posiadanych przez emitenta, liczba akcji Nordea Bank Polska S.A. będących w posiadaniu osób nadzorujących i zarządzających Spółką (dla każdej osoby oddzielnie) przedstawia się następująco:

Lp.	Imię i Nazwisko	Stanowisko	Ilość posiadanych akcji Nordea BP S.A. (stan na 31.12.2008)
1.	Wojciech Rybowski	Przewodniczący Rady Banku	1
2.	Thomas Neckmar	Wiceprzewodniczący Rady Banku	0
3.	Emilia Osewska-Mądry	Członek Rady Banku	0
4.	Maciej Dobrzyniecki	Członek Rady Banku	100
5.	Marek Głuchowski	Członek Rady Banku	0
6.	Esa Tuomi	Członek Rady Banku	0
7.	Rauno Päivinen	Członek Rady Banku	0
8.	Henrik Bernhard Winther	Członek Rady Banku	0
9.	Eugeniusz Kwiatkowski	Członek Rady Banku	0
10.	Jacek Wańkiewicz	Członek Rady Banku	0
11.	Asbjorn Hoyheim	Członek Rady Banku	0
12.	Włodzimierz Kiciński	Prezes Zarządu Banku	0
13.	Sławomir Żygowski	I Wiceprezes Zarządu Banku – Z-ca Prezesa Zarządu	0
14.	Janne Hirsto	Wiceprezes Zarządu Banku	0
15.	Jacek Kalisz	Wiceprezes Zarządu Banku	0
16.	Tomasz Misiak	Wiceprezes Zarządu Banku	0
17.	Bohdan Tillack	Wiceprezes Zarządu Banku	0

Skład Rady Banku i Zarządu Banku na dzień 31.12.2008 r.

Na dzień 31.12.2008 r. Nordea Bank Polska S.A. nie posiada żadnej jednostki podporządkowanej i tym samym nie tworzy Grupy Kapitałowej (patrz szerzej pkt. 3).

15. Informacje o łącznej wartości wynagrodzeń, nagród i świadczeń dodatkowych, wypłaconych lub należnych, odrębnie dla osób zarządzających i nadzorujących emitenta w przedsiębiorstwie emitenta, oraz oddzielnie z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych

I. Wynagrodzenia, nagrody lub korzyści wypłacone lub należne osobom zarządzającym i nadzorującym prezentowane dla każdej osoby oddzielnie (w tys. zł):

Zarząd Banku:

Lp.	Imię i Nazwisko	Stanowisko	01.01-31.12.2008	Uwagi
1.	Włodzimierz Kiciński	Prezes Zarządu	1 405,6	
2.	Sławomir Żygowski	I Wiceprezes Zarządu	814,0	
3.	Janne Hirsto	Wiceprezes Zarządu	670,3	do 31.12.2008
4.	Jacek Kalisz	Wiceprezes Zarządu	1 049,1	
5.	Wojciech Papierak	Wiceprezes Zarządu	394,1	do 30.06.2008
6.	Bohdan Tillack	Wiceprezes Zarządu	532,3	
7.	Tomasz Misiak	Wiceprezes Zarządu	162,0	od 01.09.2008
RAZEM			5 027,4	

Rada Nadzorcza Banku:

Lp.	Imię i Nazwisko	Stanowisko	01.01-31.12.2008	Uwagi
1.	Wojciech Rybowski	Przewodniczący Rady	109,3	
2.	Emilia Osewska-Mądry	Członek Rady	48,6	
3.	Maciej Dobrzyniecki	Członek Rady	48,6	
4.	Eugeniusz Kwiatkowski	Członek Rady	48,6	
5.	Jacek Wańkiewicz	Członek Rady	48,6	
6.	Andrzej Zwara	Członek Rady	18,8	do 12.06.2008
7.	Marek Głuchowski	Członek Rady	29,9	od 12.06.2008
RAZEM			352,4	

Pozostali członkowie Rady Nadzorczej nie pobierali wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji.

Zarząd Banku:

Lp.	Imię i Nazwisko	Stanowisko	01.01-31.12.2007	Uwagi
1.	Włodzimierz Kiciński	Prezes Zarządu	1 400,4	
2.	Sławomir Żygowski	I Wiceprezes Zarządu	784,8	
3.	Janne Hirsto	Wiceprezes Zarządu	628,9	
4.	Jacek Kalisz	Wiceprezes Zarządu	853,8	
5.	Wojciech Papierak	Wiceprezes Zarządu	585,5	
6.	Bohdan Tillack	Wiceprezes Zarządu	453,2	
7.	Kari Ojala	b. Członek Zarządu	141,7	do 31.12.2006 (nagroda)
8.	Anna Rudnicka	b. Członek Zarządu	122,4	do 30.09.2006 (nagroda)
RAZEM			4 970,7	

Rada Nadzorcza Banku:

Lp.	Imię i Nazwisko	Stanowisko	01.01-31.12.2007	Uwagi
1.	Wojciech Rybowski	Przewodniczący Rady	96,0	
2.	Emilia Osewska-Mądry	Członek Rady	42,0	
3.	Maciej Dobrzyniecki	Członek Rady	42,0	
4.	Eugeniusz Kwiatkowski	Członek Rady	42,0	
5.	Jacek Wańkiewicz	Członek Rady	26,2	od 17.05.2007
6.	Andrzej Zwara	Członek Rady	42,0	
RAZEM			290,2	

Pozostali członkowie Rady Nadzorczej nie pobierali wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji.

Jako łączną kwotę wypłaconych lub należnych wynagrodzeń, nagród lub korzyści podano wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych, bonusów i świadczeń dodatkowych w danym roku obrotowym.

II. Wynagrodzenia, nagrody lub korzyści wypłacone lub należne osobom zarządzającym i nadzorującym prezentowane łącznie dla każdej grupy osobno, w podziale na poszczególne składniki (w tys. zł):

Zarząd Banku:

Poszczególne składniki wynagrodzenia	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Wynagrodzenie podstawowe	3 745	3 581
Dodatki	256	254
Nagrody	881	978
Dodatkowe świadczenia	77	138
Ekwiwalent urlopowy	49	20
Wynagrodzenie w akcjach	-	-
Razem	5 027	4 971

Rada Nadzorcza Banku:

Poszczególne składniki wynagrodzenia	01.01-31.12.2008	01.01-31.12.2007
Wynagrodzenie podstawowe	352	290
Inne	-	-
Wynagrodzenie w akcjach	-	-
Razem	352	290

16. Informacje o akcjonariuszach posiadających bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Banku

	Stan na 31 grudnia 2008 r.			
	Ogólna liczba głosów: 45.518.700		Ogólna liczba akcji: 45.518.700	
Akcjonariusz	suma głosów	% głosów na WZA	liczba akcji	udział w kapitale
Nordea Bank AB (publ)	45.050.957	98,97%	45.050.957	98,97%

17. Informacje o znanych emitentowi umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy

W omawianym okresie sprawozdawczym Bank podpisał umowę objęcia akcji nowej emisji (seria L) z Gminą Miasta Gdyni, w wyniku czego nastąpiła zmiana w ilości posiadanych akcji przez dotychczasowego akcjonariusza. Więcej na ten temat – patrz pkt. 6 części B.

Nie są znane emitentowi inne umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez akcjonariuszy m.in. przez akcjonariusza większościowego Banku – Nordea Bank AB (publ). Jednak intencją Partnera Strategicznego jest realizacja, za pośrednictwem Banku, długookresowej strategii ekspansji działalności bankowej w Polsce.

18. Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do emitenta, wraz z opisem tych uprawnień

Wyemitowane przez Nordea Bank Polska S.A. akcje oraz obligacje nie dają specjalnych uprawnień kontrolnych w stosunku do emitenta, poza posiadaniem przez Akcjonariusza Większościowego pakietu kontrolnego akcji, uprawniającego do 98,97% udziału w kapitale akcyjnym i w głosach w WZA Banku.

19. Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta oraz wszelkich ograniczeń w zakresie wykonywania prawa głosu przypadających na akcje emitenta

Brak jest jakichkolwiek ograniczeń dotyczących przenoszenia praw własności z tytułu posiadania zarówno akcji jak i obligacji Nordea Bank Polska S.A. oraz z tytułu wykonywania prawa głosu na WZA Banku.

20. Informacje o źródłach finansowania działalności operacyjnej banku, z wyszczególnieniem udziału poszczególnych czynności bankowych w finansowaniu działalności banku ogółem, z uwzględnieniem struktury terytorialnej

Podstawowymi źródłami finansowania działalności Banku na dzień 31.12.2008 r. były:

- Kapitały własne
- Środki pozyskane na rynku międzybankowym (w tym od Grupy Nordea)
- Depozyty klientów

Bliższe informacje o udziale wyżej wymienionych komponentów środków własnych i zobowiązań w sumie bilansowej zawarto w pkt. 4 części A.

Struktura geograficzna (terytorialna) pozyskanych depozytów i udzielonych kredytów wg stanu na 31.12.2008 r. została zamieszczona w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	Depozyty z wył. zobowiązań wobec banków		Kredyty brutto z wył. należności od banków	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Centrala*	3 497 326	42,0	6 414 627	46,8
Mazowieckie	1 843 747	22,1	2 075 931	15,1
Pomorskie	952 572	11,4	1 301 907	9,5
Łódzkie	836 995	10,0	611 176	4,5
Kujawsko-Pomorskie	242 935	2,9	342 936	2,5
Małopolskie	210 034	2,5	527 497	3,8
Wielkopolskie	207 504	2,5	673 985	4,9
Dolnośląskie	152 781	1,8	639 582	4,7
Zachodniopomorskie	144 103	1,7	354 050	2,6
Warmińsko-Mazurskie	114 643	1,4	291 291	2,1
Śląskie	60 629	0,7	279 920	2,0
Lubelskie	49 433	0,6	116 712	0,9
Świętokrzyskie	15 290	0,2	74 511	0,5
Podlaskie	552	0,0	-	-
Razem	8 328 545	100,0	13 704 124	100,0

Uwaga: Powyższe dane nie obejmują odsetek i innych należności lub zobowiązań

Wobec dynamicznie rosnącej akcji kredytowej i znacznie niższej dynamiki depozytów, rośnie skala finansowania aktywów środkami z Grupy Nordea. Równocześnie kryzys zaufania przyczynił się do spadku skali operacji międzybankowych w całym sektorze bankowym. W związku z tym w przypadku operacji aktywnych proporcje między skalą kredytów dla klientów a lokatami składanymi na rynku międzybankowym lekko wzrosły na korzyść kredytów: ich udział wzrósł z 97,0% do 98,6%. Natomiast w przypadku depozytów i lokat pozyskanych z rynku nastąpiło obniżenie udziału depozytów klientów w zobowiązaniach ogółem z 70,3% do 58,8%).

	stan na 31.12.2008 r.	stan na 31.12.2007 r.
Depozyty bez rynku międzybankowego	8 328 545	6 317 280
Depozyty międzybankowe	5 839 330	2 673 872
Zobowiązania łącznie ^{*)}	14 167 875	8 991 152
Kredyty bez rynku międzybankowego	13 704 124	8 692 507
Rynek międzybankowy	199 467	267 973
Należności brutto łącznie ^{*)}	13 903 591	8 960 480

^{*)} Dane nie obejmują odsetek i innych należności lub zobowiązań.

21. Informacje o liczbie i wartości wystawionych przez Bank tytułów egzekucyjnych i wartości zabezpieczeń, ustanowionych na rachunkach lub majątku kredytobiorców

W 2008 roku Nordea Bank Polska S.A. wystawił 131 (2007 r. – 199) bankowych tytułów egzekucyjnych o łącznej wartości 14.632 tys. zł (2007 r. – 11.015 tys. zł). Wartość zabezpieczeń ustanowionych na rachunkach lub aktywach kredytobiorców, w stosunku do których wystawiono bankowe tytuły egzekucyjne w 2008 r., wyniosła 34.223 tys. zł. (2007 r. – 3.274).

22. Informacje o istotnych umowach pomiędzy Bankiem a bankiem centralnym lub organami nadzoru

Nordea Bank Polska S.A. w 2008 r. nie zawarł istotnych umów ani porozumień z bankiem centralnym lub organami nadzoru.

W 2008 roku nadal obowiązują standardowe umowy, umożliwiające prowadzenie działalności bankowej tj.:

- Umowa rachunku bankowego pomiędzy NBP a Nordea Bank Polska S.A. określająca zasady prowadzenia rachunku bieżącego Banku przez Centralę NBP,
- Umowa dotycząca wykorzystania poczty elektronicznej do przekazywania informacji pomiędzy NBP a Bankiem,
- Umowa dotycząca współpracy w zakresie wymiany informacji w systemie MIG Bankowy Rejestr pomiędzy ZBP a Bankiem,
- Umowa z NBP określająca warunki otwierania i prowadzenia rachunku RTGS w systemie SORBNET EURO,
- Porozumienie ze Związkiem Banków Polskich w sprawie zasad i warunków wymiany pomiędzy bankami informacji o udzielonych kredytach mieszkaniowych w ramach Systemu Analiz Rynku Finansowania Nieruchomości „SARFiN”.

23. Informacje o zaciągniętych kredytach, umowach pożyczki, poręczeniach, gwarancji, nie dotyczących działalności operacyjnej Banku, oraz o wszelkich zobowiązaniach umownych wynikających z emitowanych dłużnych papierów wartościowych lub instrumentów finansowych, umowach o subemisję, gwarancjach udzielonych podmiotom zależnym

Na dzień 31.12.2008 r. nie występują zaciągnięte kredyty, umowy pożyczki, jak i znaczące poręczenia i gwarancje nie dotyczące działalności operacyjnej banku.

Na dzień bilansowy 31.12.2008 r. występują zobowiązania Banku z tytułu gwarancji emisji obligacji komunalnych emitowanych za pośrednictwem Banku udzielone jednostkom samorządu terytorialnego w wysokości 15.100 tys. zł., co prezentuje poniższa tabela:

Nazwa Emitenta	Rodzaj papierów wartościowych	Kwota	Powiązania	Skierowanie do publicznego obrotu
Powiat Kamienna Góra	obligacje	1.000.000,- PLN	Brak	Nie
Gmina Kościerzyna	obligacje	8.000.000,- PLN	Brak	Nie
Gmina Sadlinki	obligacje	6.100.000,- PLN	Brak	Nie

Na dzień bilansowy 31.12.2008 r. nie występują zobowiązania Banku z tytułu gwarancji emisji obligacji korporacyjnych emitowanych za pośrednictwem Banku.

Zobowiązania pozabilansowe udzielone Bankowi oraz na rzecz innych jednostek powiązanych (powiązania organizacyjne) wg stanu na 31.12.2008 r. przedstawia tabela w pkt. 5 części B niniejszego Sprawozdania.

Zobowiązania z tytułu emisji obligacji

Na dzień 31 grudnia 2008 r. zobowiązania Banku z tytułu publicznej emisji własnych Obligacji wynoszą 1.317.112,16 zł, włączając w to kwotę główną i narosłe odsetki wg poniższej tabeli. Na te kwoty składają się wyłącznie zobowiązania z tytułu emisji obligacji Serii O1.

Wartość sprzedanych obligacji wg wartości nominalnej	1.292.300,00 zł
Wartość odsetek naliczonych na dzień 31 grudnia 2008 r.	28.818,29 zł
Łącznie	1.321.118,29 zł

Z tytułu posiadania Obligacji Serii O1 Obligatariuszom przysługują następujące świadczenia pieniężne, szczegółowo zaprezentowane w Prospekcie Emisyjnym:

- świadczenia z tytułu wykupu Obligacji Serii O1
- świadczenia z tytułu odsetek od Obligacji Serii O1

Termin zapadalności Obligacji Serii O1 wynosi 5 lat. Z Obligacjami Serii O1 nie są związane żadne świadczenia niepieniężne.

Wypłata odsetek od Obligacji oprocentowanych Serii O1:

Na mocy Uchwały Zarządu Banku nr 3/2004 z dnia 16 lutego 2004 roku ustalone zostało oprocentowanie Obligacji Serii O1 jako zmienne, liczone oddzielnie dla każdego 6 miesięcznego okresu odsetkowego, w oparciu o półroczną stopę procentową pożyczek oferowanych na warszawskim rynku międzybankowym WIBOR 6M. W pierwszym okresie odsetkowym oprocentowanie wynosiło 5% w skali roku, na drugi okres odsetkowy oprocentowanie zostało obliczone zgodnie z Prospektem emisyjnym Obligacji Serii O1 i ustalone w wysokości 6,21% w skali roku, w trzecim okresie odsetkowym oprocentowanie wynosiło 5,95%, w czwartym - 4,04%, w piątym - 3,73%, w szóstym - 3,65%, w siódmym - 3,66%, w ósmym - 4,41%, w dziewiątym - 5,25%, a w dziesiątym, ostatnim już okresie odsetkowym wynosi 6,04%. Wypłata odsetek od Obligacji występuje w złotych polskich.

Warunki oraz termin wypłaty odsetek od Obligacji Serii O1:

Okresy odsetkowe są 6-miesięczne. Odsetki od Obligacji naliczane są od pierwszego dnia każdego 6-miesięcznego okresu odsetkowego do dnia poprzedzającego Dzień Płatności Odsetek łącznie. Odsetki od Obligacji są wypłacane w Dniu Płatności Odsetek. Odsetki od Obligacji za ostatni okres odsetkowy są wypłacane wraz z Kwotą Wykupu. Informacja o terminach płatności odsetek w kolejnych okresach odsetkowych przedstawiona jest poniżej:

Lp.	Okres odsetkowy	Dzień Ustalenia Prawa do Odsetek	Dzień Płatności Odsetek
1.	17.02.04 – 17.08.04	11.08.2004	18.08.2004
2.	18.08.04 – 16.02.05	10.02.2005	17.02.2005
3.	17.02.05 – 17.08.05	11.08.2005	18.08.2005
4.	18.08.05 – 16.02.06	10.02.2006	17.02.2006
5.	17.02.06 – 17.08.06	11.08.2006	18.08.2006
6.	18.08.06 – 16.02.07	12.02.2007	19.02.2007
7.	17.02.07 – 17.08.07	13.08.2007	20.08.2007
8.	18.08.07 – 16.02.08	11.02.2008	18.02.2008
9.	17.02.08 – 17.08.08	11.08.2008	18.08.2008
10.	18.08.08 – 16.02.09	10.02.2009	17.02.2009

24. Opis współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi

Nordea Bank Polska S.A. jest bankiem z grupy Nordea, który ma zapewnioną łączność w systemie SWIFT z ponad 1 tys. instytucji finansowych na świecie. Bank posiada status uczestnika bezpośredniego w polskich systemach clearingowych oraz uczestnika pośredniego w systemach STEP2/ EBA oraz TARGET2.

Rozwinięta sieć rachunków korespondenckich umożliwia Bankowi dokonywanie rozliczeń z zagranicą zarówno w głównych walutach wymiennalnych, jak i w walutach rzadziej stosowanych, takich jak np. EEK, LTL, LVL, RUB, HKD czy RON.

Liczba rachunków Loro otwieranych w Banku przez banki zagraniczne i krajowe wykazuje od kilku lat tendencję wzrostową. Znaczący udział w rozliczaniu płatności komercyjnych kierowanych z zagranicy do Polski, a także nowe umowy o współpracy z zagranicznymi instytucjami finansowymi powodują, że Bank należy do grona głównych banków clearingowych na rynku polskim. Jedną z ostatnich podpisanych umów przez NoBP jest porozumienie zawarte z jednym z banków hiszpańskich dotyczące dostarczania usług bankowych dla klientów obu banków na terenie Polski i Hiszpanii.

Za najwyższy poziom obsługi operacyjnej i odpowiednio wysoki wolumen operacji międzybankowych Bank otrzymał, już po raz kolejny z rzędu, od amerykańskiego banku JPMorgan Chase prestiżowe wyróżnienie Elite Quality Recognition Award, które przyznawane jest nielicznym instytucjom finansowym na świecie.

25. Określenie przeciętnej podstawowej stopy procentowej stosowanej w Banku dla depozytów i kredytów w poszczególnych kwartałach 2008 r.

W analizowanym okresie na polskim i międzynarodowym rynku pieniężnym notowano różnokierunkowe zmiany stóp procentowych. Biorąc pod uwagę tylko waluty o największym udziale w bilansie banku, można stwierdzić znaczący wzrost oprocentowania w Polsce, natomiast wdrożona przez szereg banków centralnych polityka przeciwdziałania negatywnym następstwom kryzysu finansowego spowodowała istotne obniżenie oprocentowania na rynku amerykańskim, i postępujące za tym analogiczne posunięcia na rynku europejskim. Dla porównania zamieszczono poniżej średnie stopy 3-miesięczne WIBOR i LIBOR (dla EUR, USD i CHF) w IV kwartale 2007 r. i kolejnych kwartałach 2008 r.

	Kw. 4 2007	Kw. 1 2008	Kw. 2 2008	Kw. 3 2008	Kw. 4 2008	Zmiana (punkty bazowe) Kw.4'07 – Kw. 4'08
3M WIBOR	5,38%	5,80%	6,43%	6,57%	6,63%	+125
3M LIBOR EUR	4,72%	4,49%	4,86%	4,98%	4,21%	-51
USD	5,02%	3,28%	2,75%	2,91%	2,74%	-228
CHF	2,77%	2,76%	2,82%	2,77%	1,95%	-82

Zmiany te przełożyły się bezpośrednio na oprocentowanie kredytów i depozytów stosowanych w Banku. Przeciętne stopy procentowe dla poszczególnych kwartałów 2008 r., w porównaniu z IV kwartałem roku 2007, wyliczone jako relacja zrealizowanych przychodów i kosztów odsetkowych do średnich miesięcznych wolumenów akcji kredytowej brutto oraz akcji depozytowej (bez uwzględnienia lokat międzybankowych), przedstawia poniższa tabela.

Przeciętne oprocentowanie w kwartale	Kw. 4 2007	Kw. 1 2008	Kw. 2 2008	Kw. 3 2008	Kw. 4 2008	Zmiana (punkty bazowe) Kw.4'07– Kw.4'08
Kredyty ogółem	5,57%	5,86%	6,25%	6,26%	6,06%	49
złotowe	5,97%	6,44%	7,08%	7,24%	7,45%	148
walutowe	4,84%	4,82%	4,81%	4,81%	4,62%	-22
Depozyty ogółem	3,39%	3,86%	4,25%	4,60%	4,82%	143
złotowe	3,63%	4,19%	4,68%	4,97%	5,21%	159
walutowe	2,23%	2,05%	1,75%	2,27%	2,11%	-12
- w tym środki bieżące	2,18%	2,52%	2,69%	2,98%	2,83%	65
złotowe	2,42%	2,89%	3,19%	3,39%	3,18%	75
walutowe	1,36%	1,28%	1,03%	1,28%	1,20%	-16
depozyty terminowe	4,39%	4,87%	5,37%	5,67%	6,05%	165
złotowe	4,49%	5,03%	5,56%	5,91%	6,35%	186
walutowe	3,66%	3,43%	3,22%	3,53%	3,16%	-50
Spread kredyty-depozyty						
- ogółem	2,18%	2,00%	2,00%	1,66%	1,24%	
- złotowe	2,35%	2,25%	2,40%	2,26%	2,24%	
- walutowe	2,61%	2,77%	3,05%	2,54%	2,51%	

Jak wynika z powyższego porównania, w warunkach wzrostu oprocentowania nastąpiło lekkie obniżenie ogólnego poziomu marży odsetkowej, liczonej jako różnica między średnim oprocentowaniem kredytów i depozytów: o ok. 11 punktów bazowych w przypadku produktów złotych i 10 punktów w przypadku produktów walutowych. Jednocześnie silniejsze obniżenie oprocentowania produktów walutowych oraz wprowadzenie w IV kwartale 2008 r. konkurencyjnych, wysoko oprocentowanych depozytów złotych, spowodowało obniżenie marży ogólnej o 1 punkt procentowy.

Jednak na zmiany przeciętnych stóp procentowych znaczący wpływ miały także zmiany w strukturze walutowej i terminowej produktów bankowych, do których przyczynił się zarówno wzrost wolumenu w przypadku kredytów walutowych i depozytów złotych, obniżenie się depozytów walutowych w ślad za spadającym ich oprocentowaniem, a także osłabienie polskiej waluty, istotnie zwiększające równowartość złotówkową kredytów walutowych. W rezultacie oddziaływania tych czynników wolumen kredytów udzielonych w złotych zwiększył się o 18%, zaś walutowych o 133%, przy czym niemal potroiła się równowartość kredytów udzielonych we frankach szwajcarskich. W przypadku depozytów mamy natomiast do czynienia z 41% wzrostem depozytów złotych i ok. 8% spadkiem depozytów walutowych, przy czym silniejsze zmiany dotyczyły depozytów terminowych (złotowe: wzrost o 54,2%, walutowe: spadek o 17,5%) niż środków na rachunkach bieżących (złotowe: wzrost o 19,8%, walutowe: spadek o 2,1%). W rezultacie udział kredytów walutowych w akcji kredytowej brutto wzrósł z 34% do 51%, przy czym tylko udział kredytów we frankach szwajcarskich wzrósł z 21% do 39% w wyniku ciągle rosnącego popytu na kredyty hipoteczne denominowane w CHF, natomiast udział kredytów w EUR lekko obniżył się (z 12% do ok. 11%). Jednocześnie udział depozytów złotych zwiększył się z 83% do 88%, zaś do obniżenia udziału depozytów walutowych w największym stopniu przyczyniły się depozyty w EUR (ich udział spadł z 12,0% do 8,3%) oraz w USD (spadek udziału z 3,3% do 2,2%).

26. Struktura geograficzna i sektorowa posiadanych depozytów

Zobowiązania z tytułu przyjętych depozytów klientów (z wyłączeniem środków z banków, odsetek i innych zobowiązań) w Nordea Bank Polska S.A. na dzień 31.12.2008 r. osiągnęły kwotę 8 328,5 mln zł, co w porównaniu ze stanem odnotowanym na koniec grudnia 2007 r. stanowi wzrost o 32%. Depozyty osób fizycznych stanowią 34,2% tej kwoty, depozyty podmiotów gospodarczych (sektora finansowego i niefinansowego) 61,6%, zaś depozyty sektora publicznego 4,2%. Oznacza to przesunięcie w kierunku wzrostu udziału osób fizycznych o 5 punktów procentowych kosztem obu pozostałych sektorów klientów (odpowiednie wskaźniki struktury dla końca roku 2007 wynosiły 29%, 66% i 5%).

Struktura geograficzna pozyskanych depozytów z wyłączeniem lokat międzybankowych:

Wyszczególnienie	stan na 31.12.2008		stan na 31.12.2007	
	Depozyty z wył. lokat międzybankowych w tys. zł	w %	Depozyty z wył. lokat międzybankowych w tys. zł	w %
Centrala	3 497 326	42,0	3 098 605	49,0
Mazowieckie	1 843 747	22,1	893 962	14,2
Pomorskie	952 572	11,4	792 071	12,5
Łódzkie	836 995	10,0	668 712	10,6
Kujawsko-Pomorskie	242 935	2,9	143 794	2,3
Małopolskie	210 034	2,5	119 278	1,9
Wielkopolskie	207 504	2,5	160 616	2,5
Dolnośląskie	152 781	1,8	91 167	1,4
Zachodniopomorskie	144 103	1,7	143 268	2,3
Warmińsko-Mazurskie	114 643	1,4	94 213	1,5
Śląskie	60 629	0,7	62 618	1,0
Lubelskie	49 433	0,6	48 977	0,8
Świętokrzyskie	15 290	0,2	-	-
Podlaskie	552	0,0	-	-
Razem	8 328 545	100,0	6 317 280	100,0

Uwaga: Powyższe dane nie obejmują odsetek i innych zobowiązań

Ponieważ dynamika depozytów jest niższa od dynamiki akcji kredytowej (wzmacnianej przez rewaluację kredytów walutowych), udział depozytów klientów w łącznej kwocie środków obcych (pozyskanych od banków i klientów razem) obniżył się z 70% do 59%.

Struktura sektorowa pozyskanych depozytów:

Sektory rynku	Stan na 31.12.2008		Stan na 31.12.2007	
	Wartość (tys. zł)	%	Wartość (tys. zł)	%
Sektor finansowy	6 825 754	48,2%	3 100 611	34,5%
Banki	5 839 330	41,2%	2 673 872	29,7%
Międzynarodowe instytucje finansowe	150 000	1,1%	80 000	0,9%
Pozostałe podmioty finansowe	836 424	5,9%	346 739	3,9%
Sektor niefinansowy	6 992 517	49,4%	5 576 017	62,0%
Osoby prawne	4 146 855	29,3%	3 741 110	41,6%
Osoby fizyczne	2 845 662	20,1%	1 834 907	20,4%
Jednostki sektora budżetowego	349 604	2,5%	314 524	3,5%
Ogółem	14 167 875	100,0%	8 991 152	100,0%

Uwaga: Powyższe dane nie obejmują odsetek i innych zobowiązań

27. Zarządzanie ryzykiem finansowym oraz struktura portfela kredytowego

Bank posiada ekspozycję na następujące rodzaje ryzyka finansowego wynikającego z prowadzonej działalności:

- ryzyko kredytowe (w tym ryzyko kredytowe kontrahenta)
- ryzyko rynkowe (w tym: ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe oraz ryzyko cen rynkowych akcji)
- ryzyko płynności.

Niniejsza nota przedstawia ekspozycję Banku na wymienione ryzyka oraz cele i regulacje wewnętrzne dotyczące zarządzania i kontroli, a także omawia kwestie adekwatności kapitałowej Banku.

Celem zarządzania ryzykiem w Banku jest ograniczanie możliwości wystąpienia strat będących wynikiem:

- zmian sytuacji rynkowej (ryzyko rynkowe),

- niewypłacalności kontrahenta (ryzyko kredytowe),
oraz zapewnienie Bankowi właściwej, bezpiecznej struktury finansowania (ryzyko płynności) i adekwatnej do ponoszonego ryzyka wielkości kapitałów własnych.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko niewywiązania się kredytobiorcy lub drugiej strony transakcji ze swoich zobowiązań, a ponadto sytuację kiedy w przypadku niemożności spłaty uzyskane zabezpieczenia i gwarancje lub inne sposoby odzyskania należności są niewystarczające do zaspokojenia roszczeń Banku. Ryzyko kredytowe obejmuje również ryzyko przedrozczeniowe i ryzyko rozliczeniowe.

Przy udzielaniu kredytów Bank dostosowuje się do wspólnych zasad wypracowanych przez Grupę Nordea. Podstawowe zasady prowadzenia działalności kredytowej oraz organy decyzyjne określone są przez Politykę i strategię kredytową Banku.

Wszelkie szczegółowe procedury związane z udzielaniem kredytów zawarte są w obowiązujących w Banku wewnętrznych Instrukcjach.

Ryzyko kredytowe ekspozycji wobec podmiotów gospodarczych

W procesie ocen ryzyka kredytowego ekspozycji wobec podmiotów gospodarczych, Bank wykorzystuje wewnętrzny model ratingowy. Każdemu klientowi o znaczącej ekspozycji kredytowej przyporządkowana jest ocena wypłacalności (rating finansowy) oraz ocena pokrycia zabezpieczeniem (rating zabezpieczenia), które stanowią syntetyczną miarę ryzyka klienta.

Odpowiednio wysoki rating finansowy jest warunkiem wstępnym przyznania kredytu. Każdej ocenie ratingowej odpowiada określone prawdopodobieństwo, że klient nie wywiąże się ze zobowiązań (Probability of Default).

Wewnętrzny rating finansowy pozwala nadać 18 ocen dla klientów wywiązujących się ze zobowiązań (non-defaulted) (począwszy od kredytów najwyższej jakości ocenianych jako 6+, 6, 6-, do kredytów o najniższej jakości, którym przyznawane są oceny 0+, 0, 0-), oraz 3 oceny dla klientów niewywiązujących się ze zobowiązań. Dodatkowo ocena S jest używana dla wywiązujących się ze zobowiązań podmiotów sektora publicznego. Składowymi ratingu są czynniki finansowe i jakościowe.

Obliczane w arkuszu ratingowym pokrycie zabezpieczeniem jest wykorzystywane w procesie kredytowym w celu dostarczenia organowi decyzyjnemu ogólnej informacji o zabezpieczonej części ekspozycji klienta. Skala ocen odnoszących się do pokrycia zabezpieczeniem składa się z pięciu stopni.

Ryzyko kredytowe ekspozycji wobec osób fizycznych

Podstawą oceny zdolności kredytowej osób fizycznych jest oszacowanie nadwyżki dochodów netto kredytobiorcy (NDN). NDN to średni miesięczny dochód netto pomniejszony o:

- 1/ koszty utrzymania domu / mieszkania
- 2/ koszty utrzymania członków gospodarstwa domowego
- 3/ obciążenia z tytułów wykonawczych,
- 4/ obciążenia finansowe

Kredytobiorca posiada zdolność kredytową, jeżeli jego NDN wystarcza na obsługę spłat wnioskowanego kredytu.

Dodatkowo w regulacjach dotyczących poszczególnych produktów (jak np. kredyt hipoteczny) Bank nakłada dodatkowe wymogi odnośnie np. maksymalnego stosunku kwoty obsługi kredytu do dochodów netto czy maksymalnego stosunku kwoty kredytu do wartości zabezpieczenia.

Przy podejmowaniu decyzji kredytowych Nordea Bank Polska stosuje zasadę consensusu. Oznacza to, że zwiększenie zaangażowania kredytowego wymaga zgody wszystkich osób wchodzących w skład organu decyzyjnego.

Każda ekspozycja kredytowa podlega okresowemu monitoringowi. Zdolność klienta do spłaty zobowiązań, bieżąca wartość zabezpieczeń, potencjalne słabości w wynikach finansowych klienta oraz odchylenia od uzgodnionych warunków są stale weryfikowane.

Okresowy monitoring klientów kredytowych w Banku stanowi formę przeprowadzania testów indywidualnych mających na celu zidentyfikowanie klientów, którzy nie wywiązują się lub są zagrożeni niewywiązaniem się ze swoich zobowiązań.

Bank traktuje klienta jako niewywiązującego się ze zobowiązań (defaulted), gdy miało miejsce jedno z poniższych zdarzeń:

- klient wywiązuje się ze swoich zobowiązań, ale na podstawie zaistniałych faktów (na przykład: znacznego ograniczenia skali działalności, utraty podstawowych rynków zbytu, gwałtownego ograniczenia zdolności do generowania gotówki, wzrostu wartości zobowiązań powyżej wartości aktywów), można stwierdzić, iż jest mało prawdopodobne, że w ciągu najbliższych 12 miesięcy będzie w stanie poprawnie obsługiwać swoje zadłużenie (kapitał, odsetki, opłaty i prowizje) i nie ma sposobu na zapobieżenie utracie zdolności do regulowania zobowiązań,
- klient nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań (jest non-performing) tj. nie jest już w stanie lub nie przejawia woli wypełnienia swoich zobowiązań płatniczych, z jednego lub kilku następujących powodów:
  - a/ występują ekonomicznie istotne opóźnienia w obsłudze kredytów przekraczające 90 dni,
  - b/ umowa o kredyt została wypowiedziana, a kredyt postawiony w stan wymagalności,
  - c/ zawieszono zostało naliczanie odsetek z uwagi na zagrożenie spłaty kapitału (kredyty nieodsetkowane),
  - d/ dokonano umorzenia zadłużenia z tytułu kapitału, odsetek, prowizji lub innych opłat ubocznych (w tym spisania w ciężar rezerwy) lub innego ustępstwa na rzecz klienta spowodowanego jego trudną sytuacją finansową,
  - e/ zawieszono spłatę zadłużenia w związku z postępowaniem układowym lub innym porozumieniem wierzycieli dającym ochronę dłużnikowi.
- klient złożył wniosek o ogłoszenie upadłości lub wniosek taki został złożony w stosunku do klienta.

W przypadku klientów niewywiązujących się ze zobowiązań (defaulted) lub (tylko w przypadku podmiotów gospodarczych) zagrożonych niewywiązaniem się ze zobowiązań (kategorie „Poniżej standardu” oraz „Specjalnego monitoringu”), Bank dokonuje indywidualnych testów na utratę wartości ekspozycji danego klienta, czyli sprawdza czy wystąpiła strata kredytowa.

Kalkulacja wartości straty kredytowej (a w konsekwencji odpisu aktualizującego następuje w oparciu o ostrożne oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych, wartości zabezpieczeń lub innych źródeł spłat.

W celu utworzenia odpowiednich odpisów aktualizujących (rezerw portfelowych) na pokrycie strat kredytowych, które nie zostały rozpoznane w trakcie indywidualnych testów na utratę wartości, Bank przeprowadza portfelowe testy na utratę wartości.

Bank zwraca szczególną uwagę na ekspozycje kredytowe przeklasyfikowane do grup podwyższonego ryzyka, zmierzając do efektywnej restrukturyzacji lub, jeżeli to konieczne, skutecznego procesu windykacji.

Za proces kredytowy, monitoring jakości portfela kredytowego, nadzór nad odpowiednią klasyfikacją ekspozycji kredytowych poziomem utworzonych odpisów aktualizujących oraz kontrolę działalności kredytowej odpowiadają niezależne (nie realizujące planów sprzedażowych) komórki Centrali Banku.

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe wg stanu na 31 grudnia 2008 roku wynikającą z pozycji bilansowych i pozabilansowych. Równocześnie tabela przedstawia wartości ekspozycji kredytowych, które zostały objęte dalszą analizą. Podstawowe różnice pomiędzy kwotami maksymalnej ekspozycji a kwotami ujętymi w dalszej analizie wynikają z:

- kwoty poddane dalszej analizie są wartościami nominalnymi nie skorygowanymi o naliczone odsetki, korektę efektywnej stopy procentowej oraz odpisy aktualizujące i wycenę
- w dalszej analizie nie ujęto lokat międzybankowych, kasy oraz środków w banku centralnym
- w dalszej analizie nie ujęto również papierów skarbowych, papierów emitowanych przez NBP oraz dodatkowo wyceny instrumentów pochodnych.

- Maksymalna ekspozycja kredytowa bez uwzględnienia zabezpieczeń i innych czynników ograniczających ryzyko

AKTYWA	Maksymalna ekspozycja wg wartości bilansowej 31/12/2008*	Maksymalna ekspozycja wg wartości nominalnej brutto** 31/12/2008	Maksymalna ekspozycja wg wartości bilansowej 31/12/2007*	Maksymalna ekspozycja wg wartości nominalnej brutto** 31/12/2007
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 194 255		586 969	-
Należności od banków	201 265	-	269 280	30 000
Należności od klientów	13 676 132	13 752 237	8 635 834	8 716 349
Udziały w spółkach zależnych	-		-	-
Razem	15 071 652	13 752 237	9 492 083	8 746 349
Zobowiązania warunkowe	3 802 689	3 817 790	3 514 916	2 966 820
Razem	3 802 689	3 817 790	3 514 916	2 966 820
Całkowita ekspozycja kredytowa	18 874 341	17 570 027	13 006 999	11 713 169

* wartości należności nie uwzględniają odpisów aktualizujących

** wartość nominalna wynikająca tylko z finansowania kredytowego

Ekspozycja na ryzyko kredytowe w podziale na ratingi oraz typ klienta:

Wyszczególnienie	31/12/2008	31/12/2007
Podmioty gospodarcze		
- bez utraty wartości		
S	112 586	103 730
6+...6-	205 285	267 123
5+...5-	2 423 865	1 810 321
4+...4-	3 290 386	2 789 013
3+...3-	1 556 951	930 513
2+...2-	53 532	39 717
1+...1-	11 242	9 304
0+...0-	29 544	27 972
<i>niezratingowane</i>	113 855	109 236
Razem brutto	7 797 246	6 086 929
Odpis aktualizujący	(5 262)	(596)
Razem netto	7 791 984	6 086 333
- z utratą wartości		
6+...1-	-	-
0+...0-	109 199	120 444
<i>niezratingowane</i>	130	850
Razem brutto	109 329	121 294
Odpis aktualizujący	(50 101)	(69 067)
Razem netto	59 228	52 227
Osoby fizyczne		
- bez utraty wartości	7 245 670	3 603 792
Odpis aktualizujący	(7 208)	(5 106)
Razem netto	7 238 462	3 598 686
- z utratą wartości	31 985	23 014
Odpis aktualizujący	(7 944)	(8 817)
Razem netto	24 041	14 197
Sektor budżetowy		
- bez utraty wartości	1 725 646	1 550 230
Odpis aktualizujący	-	-
Razem netto	1 725 646	1 550 230
- z utratą wartości	4 329	4 694
Odpis aktualizujący	(3 100)	(3 453)
Razem netto	1 229	1 241
Banki		
- bez utraty wartości	655 822	323 216
Odpis aktualizujący	-	-
Razem netto	655 822	323 216
Razem zaangażowanie brutto	17 570 027	11 713 169
Razem odpisy aktualizujące	(73 615)	(87 039)
Całkowita ekspozycja kredytowa netto *	17 496 412	11 626 130

* kwota uwzględnia wartość odpisów aktualizujących na kapitał

- Kredyty przeterminowane na dzień sprawozdawczy (zaległości nie przekraczające trzech miesięcy):

Wyszczególnienie	31/12/2008	31/12/2007
14 dni - 1 miesiąc	139 738	48 830
1 miesiąc - 2 miesiące	14 487	5 542
2 miesiące - 3 miesiące	7 566	2 296
Razem:	161 791	56 668

- Informacje dot. zaangażowania kredytów z rozpoznaną utratą wartości oraz struktura zabezpieczeń tych kredytów:

Wyszczególnienie	31/12/2008	31/12/2007
Kredyty z rozpoznaną utratą wartości	145 642	149 002
Zabezpieczenia dla kredytów z rozpoznaną utratą wartości	47 427	48 404
<i>cesja wierzytelności</i>	-	308
<i>gwarancje i poręczenia</i>	22 724	30 374
<i>hipoteka</i>	23 568	17 022
<i>przewłaszczenie</i>	4	123
<i>zastaw</i>	735	577
<i>kaucja</i>	397	-

- Struktura portfela kredytów restrukturyzowanych

Wyszczególnienie	31/12/2008	31/12/2007
Podmioty gospodarcze	29 158	48 286
Osoby fizyczne	18 281	704
Sektor budżetowy	-	-
Banki	-	-
Razem	47 439	48 990

Kredyty restrukturyzowane stanowią 0,27% portfela kredytowego.

Koncentracja portfela kredytowego

- Portfel kredytowy w podziale na sektory:

Wyszczególnienie	31/12/2008	31/12/2007
Podmioty gospodarcze	7 906 575	6 208 223
Osoby fizyczne	7 277 655	3 626 806
Sektor budżetowy	1 729 975	1 554 924
Banki	655 822	323 216
Razem	17 570 027	11 713 169

- Portfel kredytowy w podziale na rodzaj waluty oraz rodzaj sektora:

Waluta	Razem		podmioty gospodarcze		budżet		banki	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
PLN	9 605 844	7 890 282	5 823 154	4 573 013	1 725 251	1 550 218	576 045	263 669
EUR	2 075 526	1 677 011	1 906 435	1 516 758	4 001	3 992	79 687	59 398
USD	99 057	63 637	76 272	48 049	723	714	90	149
CHF	5 771 905	2 061 130	85 251	50 365	0	0	0	0
SEK	8 230	8 997	6 612	8 335	0	0	0	0
pozostałe	9 465	12 112	8 851	11 703	0	0	0	0
Razem:	17 570 027	11 713 169	7 906 575	6 208 223	1 729 975	1 554 924	655 822	323 216

Waluta	osoby fizyczne	
	31/12/2008	31/12/2007
PLN	1 481 394	1 503 382
EUR	85 403	96 863
USD	21 972	14 725
CHF	5 686 654	2 010 765
SEK	1 618	662
pozostałe	614	409
Razem:	7 277 655	3 626 806

- Struktura produktowa w podziale na sektory:

Rodzaj produktu	podmioty gospodarcze		budżet		banki	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
kredyty w rachunku bieżącym	1 954 828	1 403 299	50 900	6 900	5 000	0
kredyty operacyjne	1 026 509	1 004 380	997 962	339 879	0	0
kredyty inwestycyjne	1 913 277	982 837	315 098	868 169	0	30 000
gwarancje	781 586	503 577	2 432	3 571	650 822	293 216
kredyty hipoteczne	316 364	626 823	0	5 520	0	0
eFirma	354 423	229 744	0	0	0	0
kredyty samochodowe	0	30	0	0	0	0
karty kredytowe	1 177	60	0	0	0	0
pozostałe	1 558 411	1 457 473	363 583	330 885	0	0
Razem:	7 906 575	6 208 223	1 729 975	1 554 924	655 822	323 216

Rodzaj produktu	osoby fizyczne	
	31/12/2008	31/12/2007
kredyty hipoteczne	7 026 435	3 388 938
kredyty w rachunku bieżącym	151 529	146 298
karty kredytowe	83 729	63 053
kredyty samochodowe	2 843	4 670
kredyty konsumenckie	2 130	2 562
kredyty na zakup akcji	39	725
gwarancje	6	0
pozostałe	10 944	20 560
Razem:	7 277 655	3 626 806

- Podział udzielonych gwarancji według sektorów:

	31/12/2008	31/12/2007
<i>podmioty gospodarcze</i>	781 586	503 577
<i>sektor budżetowy</i>	2 433	3 571
<i>osoby fizyczne</i>	5	-
<i>banki</i>	650 822	293 216
Razem:	1 434 846	800 364

- Struktura walutowa zobowiązań gwarancyjnych:

	31/12/2008	31/12/2007
<i>PLN</i>	1 128 738	567 823
<i>USD</i>	6 299	3 820
<i>NOK</i>	1 102	3 010
<i>EUR</i>	298 707	223 794
<i>SEK</i>	0	569
<i>CZK</i>	0	1 348
Razem:	1 434 846	800 364

- Procentowy udział branż w stosunku do całkowitego zaangażowania wobec podmiotów gospodarczych:

Nazwa branży	Wysokość udziału	
	31/12/2008	31/12/2007
Produkcja przemysłowa	31,93%	30,97%
Handel (detaliczny, hurtowy i komisowy)	15,71%	15,08%
Usługi finansowe	6,60%	7,26%
Zaopatrzenie w energię gaz i wodę	6,59%	7,37%
Budownictwo	6,62%	10,29%
Transport i łączność	7,03%	7,69%
Usługi i doradztwo gospodarcze	4,51%	4,55%
Obsługa nieruchomości	14,20%	9,50%
Rolnictwo	0,92%	0,84%
Hotele i restauracje	0,15%	0,19%
Pozostałe	5,73%	6,26%
Razem:	100,00%	100,00%

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi (kontrahenta)

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi związane jest z możliwością wystąpienia sytuacji niewypłacalności kontrahenta w zawartej transakcji, przed terminem jej zapadalności.

Ryzyko kontrahenta jest kontrolowane w Banku na podstawie limitów zaangażowania przyznawanych w procesie podejmowania decyzji dla produktów kredytowych, z zachowaniem wszelkich proceduralnych wymagań dotyczących oceny zdolności kredytowej, i w zgodzie z zapisami polityki kredytowej. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta jest obliczana na podstawie bieżącej wartości rynkowej transakcji oraz oszacowania jej przyszłej potencjalnej wartości. Oszacowanie to zależy od stopnia zmienności określonych instrumentów bazowych (kurs walutowy, stopa procentowa) w poszczególnych produktach pochodnych.

Kontrolą za pomocą odrębnych limitów jest objęty również specyficzny rodzaj ryzyka kredytowego występującego w transakcjach obrotu instrumentami pochodnymi – jakim jest ryzyko rozliczeniowe.

Ryzyko rynkowe

Działalność Banku jest narażona na ryzyko rynkowe. Ryzyko to obejmuje utratę wartości rynkowej pozycji na skutek zmian stóp procentowych, kursów walutowych i cen instrumentów kapitałowych oraz ryzyko negatywnego wpływu na wynik.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się w ramach przyjętej przez Bank polityki zarządzania ryzykiem rynkowym.

Ekspozycja na ryzyko rynkowe jest formalnie ograniczana poprzez limity ryzyka ustanowione przez Zarząd w ramach limitów przyjętych przez Radę Nadzorczą Banku. Limity te obejmują kwotę wartości narażonej na ryzyko VaR (ryzyko walutowe, stopy procentowej, ryzyko zmian cen instrumentów kapitałowych), wrażliwości na zmianę stóp procentowych (ryzyko stopy procentowej) oraz ograniczenie nominalnych kwot ekspozycji (ryzyko walutowe).

Pomiar ryzyka oraz kontrola zgodności z zaakceptowanymi przez Zarząd limitami na poszczególne miary ryzyka jest dokonywany codziennie przez wyspecjalizowaną jednostkę niezależną od pionów biznesowych odpowiedzialnych za realizację wyniku. Regularne raporty na temat ryzyka rynkowego są omawiane na posiedzeniach Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) oraz prezentowane Zarządowi Banku.

Limity na poszczególne kategorie ryzyka akceptowane przez Zarząd są okresowo oceniane w celu zapewnienia zgodności z aktualnymi celami i strategią Banku.

Wszystkie procedury są na bieżąco aktualizowane, tak aby uwzględniały najnowsze rozwiązania w zakresie kontroli ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej powstaje w wyniku niedopasowania terminów przeszacowania aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych. W takiej sytuacji zmiana stóp procentowych na rynku może spowodować powstanie strat (bądź zysków) w efekcie zmiany wartości rynkowej instrumentów lub zmiany wysokości przepływów odsetkowych.

Głównym źródłem ryzyka stopy procentowej są transakcje (kredyty i depozyty) portfela bankowego. Bank unika instrumentów rodzących wysokie ryzyko stopy procentowej. Długoterminowe aktywa i pasywa są oprocentowane w oparciu o zmienne stopy procentowe. Bank włącza do swojej oferty jedynie produkty, których ryzyko stopy procentowej jest w stanie zabezpieczyć. Ekspozycja wynikająca z działalności handlowej Banku jest minimalna, gdyż wszystkie transakcje z klientami są zamykane przeciwstawnymi transakcjami na rynku międzybankowym.

Za zarządzanie ryzykiem stopy procentowej odpowiedzialna jest wyspecjalizowana komórka w Banku. Na bazie bieżącej otrzymuje ona informacje na temat ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej.

Pomiar i kontrola poziomu ryzyka stopy procentowej dokonywana jest przez inną (niezależną od pionów biznesowych odpowiedzialnych za realizację wyniku) jednostkę. Ryzyko kontrolowane jest poprzez limity ograniczające ekspozycję na:

- zmianę wartości rynkowej wynikającą ze wszystkich pozycji bilansu wrażliwych na zmianę stóp procentowych,
- zmianę wartości rynkowej wynikającą z pozycji bilansu przeszacowywanych w okresie powyżej 12 miesięcy
- kwotę wartości narażonej na ryzyko stopy procentowej VaR.

Metody pomiaru ryzyka stopy procentowej używane w Banku zostały opisane poniżej w sekcji „Metody pomiaru ryzyka rynkowego”.

Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej

Bank analizuje ryzyko stopy procentowej poprzez analizę luki przeszacowania oraz obliczanie kwoty VaR i wrażliwości wartości rynkowej na zmianę stóp procentowych (przesunięcie krzywej zerokuponowej o jeden punkt procentowy).

Luka przeszacowania na dzień 31.12.2008r. (w milionach PLN):

	Suma	do 1 m-ca	do 3 m-cy	do 1 roku	do 5 lat	pow. 5 lat	Pozycje niewrażliwe
Aktywa	15 764,4	7 095,5	5 784,5	2,337,7	34,3	1,5	510,9
Pasywa	(15 764,4)	(8 925,4)	(3 081,2)	(1 565,3)	(41,1)		(2 151,5)
Pozycje pozabilansowe (netto)	(23,1)	(23,3)	0,0	0,2	-	-	-
Luka	-	(1 853,2)	2 703,3	772,6	(6,7)	1,5	-

Luka przeszacowania na dzień 31.12.2007r. (w milionach PLN):

	Suma	do 1 m-ca	do 3 m-cy	do 1 roku	do 5 lat	pow. 5 lat	Pozycje niewrażliwe
Aktywa	10 237,9	4 984,6	3 032,6	1 518,3	40,4	0,1	661,8
Pasywa	(10 237,9)	(6 152,4)	(1 484,6)	(1 200,6)	(47,9)	0,0	(1 352,5)
Pozycje pozabilansowe (netto)	(1,9)	(2,1)	0,1	0,1	0,0	0,0	-
Luka		(1 169,9)	1 548,1	317,8	(7,4)	0,1	-

Prezentowana luka jest tworzona na podstawie zestawienia przepływów pieniężnych generowanych przez pozycje uznane za wrażliwe na ryzyko stopy procentowej (tylko nominały, bez uwzględnienia utraty wartości kredytów). Pozostałe pozycje bilansu, w tym kredyty uznane za stracone są wyłączone z analizy i umieszczone w kolumnie Pozycje niewrażliwe.

Zarządzanie ryzykiem walutowym

Bank zarządza ryzykiem wykorzystując limity na otwartą pozycję walutową oraz limit na wartość narażoną na ryzyko (VAR).

Zarządzaniem pozycją walutową zajmuje się wyodrębniona komórka Banku. Pozycja wymiany walutowej wynikająca z każdej transakcji walutowej na znaczącą kwotę (o indywidualnie negocjowanym kursie) jest bezpośrednio zamykana przeciwstawną transakcją na rynku – ryzyko walutowe jest w pełni eliminowane. Pozycja wynikająca z transakcji walutowych o niższych wartościach jest zamykana zbiorczo w trakcie i na koniec każdego dnia roboczego.

Odrębna jednostka kontrolująca ryzyko (niezależna od pionów biznesowych odpowiedzialnych za realizację wyniku) sprawdza, czy otwarta pozycja nie przekracza ustalonych limitów, oraz czy rzeczywisty i/lub spodziewany poziom strat z tytułu utrzymywania pozycji, nie uzasadnia konieczności zmiany wysokości obowiązujących limitów na otwartą pozycję. W tym celu stosuje się zaawansowane metody pomiaru ryzyka, w tym wartość narażoną na ryzyko (VaR).

Ekspozycja na ryzyko walutowe

Pozycja walutowa Banku:

w tys. PLN	31.12.2008		31.12.2007	
	Pozycja długa	Pozycja krótka	Pozycja długa	Pozycja krótka
EUR	378	-	3 122	-
USD	48	-	35	-
CHF	1 111	-	158	-
Pozostałe waluty	402	73	967	134
Całkowita pozycja walutowa	1 939	73	4 282	134

Metody pomiaru ryzyka rynkowego*Wartość narażona na ryzyko*

Podstawową metodą pomiaru ryzyka rynkowego w Banku jest model wartości narażonej na ryzyko (Value at Risk). Wartość narażona na ryzyko (VaR) jest miarą najgorszej oczekiwanej straty, która z określonym prawdopodobieństwem może wystąpić w określonym przedziale czasu w normalnych warunkach rynkowych. Kwota VaR jest szacowana statystycznie na podstawie kształtowania się zbioru wartości rynkowych określonych dla poszczególnych kategorii ryzyka rynkowego.

W Banku kwota VaR jest obliczana metodą symulacji historycznej na podstawie danych z ostatnich 500 dni roboczych przy użyciu techniki oczekiwanej straty z ogona rozkładu (Expected Tail Loss). Należy zauważyć, że założenia na podstawie których obliczana jest miara VaR powodują pewne jej ograniczenia i potencjalne straty, które Bank może ponieść w określonych (wyjątkowych) warunkach mogą być wyższe niż kwota VaR.

Poniższa tabela przedstawia wysokość kwoty VaR w 2008 roku i okresie porównawczym dla poszczególnych kategorii ryzyka rynkowego, obliczoną przy założeniu 10-dniowego okresu utrzymania pozycji oraz przy 99% poziomie ufności.

w tys. PLN		31.12.2008	31.12.2007
Ryzyko stopy procentowej	VAR	1 356,5	1 833,4
	średnia	1 289,9	1 008,3
	minimum	408,4	581,5
	maksimum	2 168,2	1 890,0
Ryzyko walutowe	VAR	221,1	176,7
	średnia	48,8	39,8
	minimum	4,2	5,2
	maksimum	568,7	176,7

Wrażliwość na zmianę stopy procentowej

Wrażliwość na zmianę stopy procentowej jest obliczana na podstawie teoretycznego modelu wartości rynkowej metodą przepływów pieniężnych, jako zmiana wartości rynkowej przepływu na skutek wzrostu odpowiedniej stopy procentowej o 1 punkt procentowy. Metoda ta zakłada, że wartość rynkowa określonego instrumentu jest równa wartości zaktualizowanej przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez tę pozycję.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wartości ekonomicznej Banku na zmianę stopy procentowej obliczoną przy założeniu wzrostu stóp procentowych o 1 punkt procentowy (przesunięcie równoległe).

w tys. PLN	31.12.2008	średnia	minimum	maksimum
Wrażliwość na zmianę stopy procentowej w 2008r.	7 998,9	5 008,1	1 720,4	8 247,5

w tys. PLN	31.12.2007	średnia	minimum	maksimum
Wrażliwość na zmianę stopy procentowej w 2007r.	8 602,8	5 641,1	3 139,7	8 602,8

Zarządzanie ryzykiem cen instrumentów kapitałowych

Strategia Banku zakłada unikanie zaangażowanie w instrumenty kapitałowe rodzące ryzyko cenowe. Ewentualne ekspozycje na tego typu ryzyko mogą wynikać jedynie z działalności windykacyjnej – przejęcia aktywów niewypłacalnych dłużników i mają charakter okresowy. Bank jest więc narażony na ryzyko cen akcji w stopniu marginalnym.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest definiowane jako ryzyko zaistnienia sytuacji, w której Bank może spełnić swoje zobowiązania płatnicze tylko po podwyższonym koszcie albo, w najgorszym przypadku, nie będzie w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań w momencie ich wymagalności. Bank jest narażony na ryzyko płynności, gdy jego działalność kredytowa lub inna generuje ujemne niedopasowanie przepływów pieniężnych a Bank nie jest w stanie pozyskać odpowiedniej kwoty finansowania lub spieniężyć posiadanych aktywów.

Zarządzanie ryzykiem płynności

Przyjęta przez Zarząd polityka Banku zakłada konserwatywne podejście do ryzyka płynności, co oznacza unikanie niepotrzebnych ekspozycji oraz utrzymywanie poziomu ryzyka w odpowiedniej proporcji to zdolności Banku do jego ponoszenia.

Krótkoterminowe ryzyko płynności jest zarządzane przez Departament Skarbu, zapewniający środki na bieżące finansowanie działalności banku. Dla zapewnienia finansowania w każdym momencie działalności, w banku obowiązuje limit na minimalny stan najbardziej płynnych środków, tzw. bufor płynności.

Ryzyko średnio- i długoterminowe jest kontrolowane przez odrębną jednostkę odpowiedzialną za kontrolę ryzyka, na podstawie analiz przewidywanych przepływów pieniężnych w czasie, badania zmian stanów źródeł finansowania, wykorzystania tych źródeł oraz stabilności bazy depozytowej i jej koncentracji. Regularne, okresowe raporty na temat ryzyka płynności są omawiane na posiedzeniach Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) oraz prezentowane Zarządowi Banku.

Bank posiada również opracowany i zatwierdzony przez Zarząd plan działań awaryjnych na wypadek wystąpienia niespodziewanych problemów z zapewnieniem płynności.

Bank stosuje szereg metod oceny sytuacji w obszarze płynności. Począwszy od codziennego monitorowania krótkookresowej luki płynności będącej obrazem bieżącego zapotrzebowania na środki płynne, poprzez okresową obserwację różnych wskaźników płynności, aż do analizy długoterminowej luki płynności tworzonej przy użyciu rezultatów statystycznych badań bazy depozytowej oraz szacunków dotyczących terminów zapadalności i wymagalności poszczególnych pozycji bilansowych oraz możliwości upłynnienia aktywów banku.

Ekspozycja na ryzyko płynności

Poniższa tabela prezentuje nominalne kwoty zobowiązań finansowych Banku według umownych terminów zapadalności, kwoty wynikające z zawartych transakcji pochodnych oraz kwotę udzielonych przez bank zobowiązań pozabilansowych w formie linii kredytowych bądź limitów zadłużenia w rachunkach bieżących.

Analiza umownych terminów zapadalności zobowiązań finansowych (w milionach PLN):

31.12.2008r.	Suma	do 1 m-ca	1-3 m-cy	3-12 m-cy	1-5 lat	pow. 5 lat
Zobowiązania bilansowe:	(12 502,68)	(7 516,63)	(816,66)	(1 122,09)	(2 658,67)	(388,63)
Zobowiązania wobec sektora finansowego	(4 939,73)	(1 132,35)	0,00	(1 043,74)	(2 613,64)	(150,00)
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	(7 341,64)	(6 384,28)	(816,66)	(78,35)	(45,03)	(17,32)
Zobowiązania z tyt. emisji własnych p. wart.	(0,00)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania podporządkowane	(221,31)	0,00	0,00	0,00	0,00	(221,31)
Zobowiązania z tyt. instrumentów pochodnych:	(22,59)	(22,88)	0,05	0,22	0,02	0,01
Wpływy	1 108,29	610,52	117,13	374,13	3,68	2,84
Wypływy	(1 130,88)	(633,40)	(117,08)	(373,91)	(3,66)	(2,82)
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	(2 352,71)	(2 352,71)	0,00	0,00	0,00	0,00
Suma	(14 877,97)	(9 892,22)	(816,61)	(1 121,87)	(2 658,65)	(388,61)

31.12.2007r.	Suma	do 1 m-ca	1-3 m-cy	3-12 m-cy	1-5 lat	pow. 5 lat
Zobowiązania bilansowe:	(9 163,1)	(7 141,4)	(145,0)	(78,4)	(1 546,6)	(251,7)
Zobowiązania wobec sektora finansowego	(3 100,6)	(1 479,2)	0,0	(34,4)	(1 507,1)	(80,0)
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	(5 890,3)	(5 662,2)	(143,5)	(44,0)	(39,6)	(1,0)
Zobowiązania z tyt. emisji własnych p. wart.	(1,5)	0,0	(1,5)	0,0	0,0	0,0
Zobowiązania podporządkowane	(170,8)	0,0	0,0	0,0	0,0	(170,8)
Zobowiązania z tyt. instrumentów pochodnych:	(1,9)	(2,0)	0,1	0,1	0,0	0,0
Wpływy	581,8	430,5	38,5	112,8	0,0	0,0
Wypływy	(583,7)	(432,6)	(38,4)	(112,7)	0,0	0,0
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	(2 151,1)	(2 151,1)	0,0	0,0	0,0	0,0
Suma	(11 316,1)	(9 294,5)	(144,9)	(78,3)	(1 546,6)	(251,7)

Bank podpisał umowy na dostęp do linii kredytowych w Nordea Bank Finland. Niewykorzystana kwota linii kredytowych na dzień 31.12.2008r. wynosi równowartość ok. 3,5 miliarda PLN.

Bank utrzymuje również portfel płynnych aktywów, który traktowany jako bufor płynności, służy zabezpieczeniu potencjalnych potrzeb płynnościowych Banku. Portfel płynnych aktywów jest wyceniany codziennie w celu ustalenia aktualnej wielkości środków możliwych do natychmiastowego uzyskania. Na jego wysokość nakładany jest limit kwoty minimalnej, ustalany z częstotliwością miesięczną. Wartość portfela aktywów płynnych w dniu 31.12.2008r. wynosiła 1 150 mln PLN i była wyższa o 555 mln PLN od wartości portfela w okresie porównawczym (595 mln PLN w dniu 31.12.2007r.)

W celu lepszego opisu sytuacji w obszarze płynności długoterminowej Bank oblicza nadwyżkę/niedobór stabilnych pasywów nad długoterminowymi aktywami, po uwzględnieniu udzielonych i otrzymanych zobowiązań pozabilansowych oraz utrzymywanego portfela płynnych papierów wartościowych. Tzw. Saldo Netto Stabilnego Finansowania wynosiło na 31.12.2008r. 3,8 miliarda PLN (461 milionów PLN w dniu 31.12.2007r.) znajdując się w ramach przyznanego limitu. Dodatnia kwota miary oznacza nadwyżkę stabilnych pasywów nad długoterminowymi aktywami i wskazuje, iż sytuacja w obszarze płynności długoterminowej jest satysfakcjonująca. Wzrost miary w ciągu ostatniego roku jest wynikiem zwiększenia portfela długoterminowych pasywów Banku oraz portfela płynnych aktywów. Prezentowana miara jest obliczana przy użyciu szeregu założeń dotyczących kształtowania się pozycji bilansowych, w tym szczególnie konserwatywnego z punktu widzenia ryzyka płynności założenia o całkowitej odnawialności akcji kredytowej.

Dodatkowo, na mocy Uchwały Nr 9/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, Bank zobowiązany jest do wyliczania miar płynności. Wyniki obliczeń na 31.12.2008r. przedstawia poniższa tabela:

Nadzorcze miary płynności		Minimalna wartość	Wartość na 31.12.2008
M1	Luka płynności krótkoterminowej	0,0	2 574 980
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,0	1,92
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	1,0	2,40
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,0	1,03

Zarządzanie kapitałem

Proces zarządzania kapitałem Banku spełnia wymogi regulacyjne, w szczególności zapisy Uchwały nr 4/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13.03.2007r. Wyliczenia regulacyjnego wymogu kapitałowego Bank dokonuje w oparciu o zapisy Uchwały nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13.03.2007r., wykorzystując metodę standardową dla ryzyka kredytowego, oraz metodę współczynnika bazowego (BIA) dla ryzyka operacyjnego.

Bank analizuje kapitał regulacyjny w oparciu o podział na dwie podklasy:

- Fundusze własne podstawowe (ang.: tier 1), na które składają się: fundusze zasadnicze banku (wraz z kapitałem/funduszem rezerwowym), fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej, inne fundusze własne podstawowe, kapitał krótkoterminowy oraz pozycje pomniejszające fundusze podstawowe;
- Fundusze własne uzupełniające (ang.: tier 2), na które składają się: składniki funduszy własnych uzupełniających, pozycje dodatkowe funduszy uzupełniających (w tym zobowiązania podporządkowane) oraz zmniejszenia funduszy własnych uzupełniających.

Bank spełniał warunek utrzymywania kapitału regulacyjnego na poziomie nie niższym od wyliczonego wymogu kapitałowego, co znajduje swoje odzwierciedlenie w wyliczonym współczynniku wypłacalności na poziomie nie niższym niż 8% zarówno na dzień 31.12.2008 r. (8,63%) jak i na dzień 31.12.2007 r. (11,6%).

Na dzień 31.12.2008 r. Bank posiadał fundusze własne w następującej wysokości:

- Fundusze podstawowe w kwocie 884 994 087 PLN
(na 31.12.2007 r. w kwocie 814 341 183 PLN)
- Fundusze uzupełniające w kwocie 221 467 771 PLN
(na 31.12.2007 r. w kwocie 170 907 771 PLN)

W dniu 21.01.2009 r. Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na zaliczenie do funduszy uzupełniających Nordea Bank Polska S.A. środków pieniężnych pochodzących z pożyczki podporządkowanej udzielonej przez Nordea Bank Finland Plc w kwocie 68 mln CHF, na podstawie podpisanej umowy w dniu 30.09.2008 r.

Dodatkowo, Bank analizuje zależności pomiędzy bazą kapitałową, a ponoszonym ryzykiem, w taki sposób, aby:

- zapewnić wystarczający poziom kapitałów własnych w celu pokrycia ponoszonego przez bank ryzyka działalności, z uwzględnieniem sytuacji obecnej oraz oczekiwań dotyczących przyszłości,
- optymalizować poziom kapitału własnego, z punktu widzenia relacji oczekiwanych zysków do szacowanego poziomu ryzyka, z uwzględnieniem zasad zawartych w strategicznych celach banku,
- optymalizować strukturę kapitału własnego z punktu widzenia relacji oczekiwanych zysków do szacowanego poziomu ryzyka.

W celu monitoringu właściwego poziomu kapitalizacji Bank dokonuje wyliczeń wymogów kapitałowych zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi (regulacyjny wymóg kapitałowy) oraz dokonuje kalkulacji wewnętrznego wymogu kapitałowego w oparciu o metodologię własną (kapitał wewnętrzny). Celem obu kalkulacji jest zarówno optymalizacja zwrotu na kapitale banku jak i spełnienie wymogów nadzorczych.

Kapitał własny Banku nie może być niższy od regulacyjnego wymogu kapitałowego. Procesy wewnętrzne Banku zapewniają bezwzględne przestrzeganie tej zasady.

Kapitał własny banku nie powinien być niższy od kapitału wewnętrznego wyliczonego według własnej metodologii. Tym samym, w przypadku gdy wewnętrzny wymóg kapitałowy jest wyższy co do wartości od regulacyjnego wymogu kapitałowego, kwota wymogu kapitału wewnętrznego staje się wiążącym minimalnym poziomem kapitału.

W celu wyznaczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank wykorzystuje wewnętrzną metodologię kapitału ekonomicznego (ang.: Economic Capital), dla wszystkich rodzajów ryzyka, które Bank uznał za istotne

28. Istotne zdarzenia mające miejsce w okresie sprawozdawczym

- 1) W dniu 4.04.2008 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowano zwiększenie kapitału zakładowego w wyniku emisji akcji serii L o kwotę 504 335,00 PLN, do poziomu 227 593 500,00 PLN. Na mocy uchwały nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku z dn. 28.09.2007 r. akcje te objęła Gmina Miasta Gdyni w zamian za aport w postaci działki gruntu przylegającej do obecnej siedziby Centrali Banku, umożliwiającą rozszerzenie niezbędnej powierzchni biurowej odpowiednio do potrzeb planowanego zwiększenia skali działalności Banku.
- 2) Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Nordea Bank Polska S.A. podjęło w dniu 12.06.2008 r. uchwałę o przeznaczeniu całego zysku wypracowanego w roku 2007 w kwocie 70.532.024,78 PLN na zasilenie kapitału rezerwowego.
- 3) W dniu 30.09.2008 r. Bank podpisał z Nordea Bank Finland Plc (podmiot powiązany organizacyjnie) umowę pożyczki podporządkowanej na kwotę 68 mln franków szwajcarskich. Pożyczka została udzielona na warunkach rynkowych na okres 10 lat; zostanie postawiona do dyspozycji Banku pod warunkiem uzyskania decyzji Komisji Nadzoru Finansowego, zatwierdzającej tę pożyczkę jako część bazy kapitałowej Banku.
W dniu 21.01.2009 r. Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na zaliczenie do funduszy uzupełniających Nordea Bank Polska S.A. środków pieniężnych pochodzących z pożyczki podporządkowanej udzielonej przez Nordea Bank Finland Plc w kwocie 68 mln CHF.

Systematyczne zwiększanie kapitału umożliwia spełnienie wymogów kapitałowych związanych z rozszerzaniem skali działalności dla obecnych i nowych klientów, zaś z drugiej strony zabezpiecza środki na kontynuowanie inwestycji w rozwój sieci placówek infrastruktury Banku.

29. Oświadczenia Zarządu

Zasady ładu korporacyjnego

W związku z faktem, iż od dnia 01 stycznia 2008 r. obowiązuje nowy dokument „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”, Zarząd Nordea Bank Polska S.A. poinformował w raporcie bieżącym nr 1/2008 z dnia 03 stycznia 2008 r. o niestosowaniu w spółce trzech zasad ładu korporacyjnego o numerach 6, 7 i 8 z części III. Dobre praktyki stosowane przez członków rad nadzorczych.

Zarząd Nordea Bank Polska S.A. z siedzibą w Gdyni na podstawie §29 ust. 5 Regulaminu Giełdy w raporcie bieżącym nr 6/2009 z dnia 27 lutego 2009 r. przekazał do publicznej wiadomości Raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego w Nordea Bank Polska S.A. w 2008 roku.

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Wedle najlepszej wiedzy Zarządu Nordea Bank Polska S.A. roczne dane finansowe oraz dane porównywalne zaprezentowane w „Rocznym sprawozdaniu finansowym Nordea Bank Polska S.A.” zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Nordea Bank Polska S.A. oraz osiągnięty przez Bank wynik finansowy. Niniejsze Sprawozdanie Zarządu z działalności Nordea Bank Polska S.A. zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji (wraz z opisem podstawowych ryzyk) Nordea Bank Polska S.A. w 2008 roku.

30. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego Nordea Bank Polska S.A. został wybrany zgodnie z przepisami prawa tj. zgodnie ze Statutem Banku oraz uchwałą Rady Nadzorczej Banku (Uchwała nr 22/2008 z dnia 23.10.2008 r.).

Umowa dotycząca przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego za okres od 01.01.2008 r. do 31.12.2008 r. została zawarta ze spółką KPMG Audyt Sp. z o.o. w dniu 05.01.2009 r.

Podmiot ten oraz biegli rewidenci spełnili warunki konieczne do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa polskiego.

Wysokość wynagrodzenia wypłaconego lub należnego Audytorowi z tytułu badania sprawozdań finansowych przedstawia się następująco:

w tys. zł	Rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008	Rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2007
Wynagrodzenia z tytułu badania w odniesieniu do banku (1)	727	751

(1) Wynagrodzenia z tytułu badania obejmują kwoty należne lub wypłacone KPMG Audyt Sp. z o.o. za profesjonalne usługi związane z badaniem i przeglądem sprawozdań finansowych Banku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu:

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Podpis
24-02-2009	Włodzimierz Kiciński	Prezes Zarządu	
24-02-2009	Sławomir Żygowski	I Wiceprezes Zarządu – Z-ca Prezesa Zarządu	
24-02-2009	Agnieszka Domaradzka	Wiceprezes Zarządu	
24-02-2009	Tomasz Misiak	Wiceprezes Zarządu	
24-02-2009	Jacek Kalisz	Wiceprezes Zarządu	
24-02-2009	Bohdan Tillack	Wiceprezes Zarządu	